



UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

**EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII**

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

**SUMAR**

Coding, steam and stories, proiect eTwinning nou la Grădinița cu Program Normal Vinerea - Prof. Huștiuc Nicoletta	3
Provocările profesiei de dascăl în secolul XXI – Prof. Hamorszki Andreea	4
Depășirea blocajelor în comunicarea didactică – Prof. Lăncrănjan George	5
Rolul și importanța sistemului de recompense – tokeni – pentru eficientizarea educației copiilor cu nevoi speciale – Prof. Lațiu Camelia Lucia, prof. Lațiu Ioan	8
Neuroștiința pe înțelesul copiilor. Integrarea pe verticală – Prof. înv. primar Crișan Semidia	10
Evaluarea online – Prof. Manole Luminița	12
Repere de proiectare a programei de opțional la gimnaziu - Prof. Lăncrănjan Dafina	14
Proiect de activitate integrată inspecție curentă unu pentru înscriere gradul II – Prof. înv. preșcolar Rad Eugenia - Antonia	15
Reguli generale pentru un management al învățării eficiente la nivelul clasei de elevi – Prof. Szekely Szilaghi Melinda	18
Școala on-line, analiză SWOT – Prof. Simu Alexandru	19
Analiza unei resurse istorice scrise. Mărturie de pe front din primul război mondial – Prof. Petri Maria	23
Studiu – Importanța parteneriatului școală – familie în reușita activităților educative – Înv. Marc Aurica	25
Proiect tematic – Micul românaș – Prof. înv. preșcolar Mureșan Doina Maria, prof. înv. preșcolar Roff Nicoleta Maria	27

Proiect didactic – Prof. Pașca Alina Maria	29
Religia și natura – Prof. Poptelecan Călin, prof. Simu Alexandru	35
Absolutismul și dinastiile europene între secolele XVI-XVIII (partea I) – Prof. Galdău Cosmin	37

CODING, STEAM AND STORIES, PROIECT ETWINNING NOU LA GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL VINEREA

Prof. Huștiuc Nicoletta, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

În anul școlar 2020/2021, la Grădinița cu Program Normal Vinerea se desfășoară proiectul intitulat „Coding, steam and stories”, deoarece acest proiect legat de codare, activități steam și povești s-a intenționat a fi o continuare a proiectului de anul trecut „Travelling with fairytales”/Călătorind cu povești, proiect premiat cu certificat de calitate atât pentru copii cât mai ales pentru cadre didactice.

Proiectul nou e bazat pe câteva din poveștile lui Eric Carle, pe care fondatoarele proiectului, prof. Nicoletta Huștiuc și teacher Keziban Armagan din Turcia le-au tradus, au realizat activități și au propus calendarul proiectului, la care au lucrat împreună încă din vacanța de vară, când la fiecare poveste au propus o activitate de codare și una de experiment, potrivită temei poveștii.

Fiecare partener implicat în proiect a avut șansa să aplice alături de copii din clasa sau grupa pe care o coordonează minunatele experimente și activități de codare sau povești, călătorind virtual în frumoasa lume a copilăriei. Au avut loc până acum 3 întâlniri în cadrul proiectului: o întâlnire cu toate cadrele didactice, deci întâlnire (webinar) bilingvă, în vacanța de toamnă din România, apoi fiecare o întâlnire pe meet doar cu cadrele didactice din România, pentru clarificarea anumitor aspecte din proiect, iar colegele din Turcia au avut organizată și ele o întâlnire cu ocazia clarificării aspectelor specifice din proiect cu care se ocupă ele. Ne-am bucurat să interacționăm, și, cu toate că sunt și cadre didactice care nu știu engleză, atât dintre colegele din Turcia cât și dintre cele din România, întâlnirile au fost foarte valoroase, comunicarea realizându-se atât formal cât și informal.

În cadrul proiectelor etwinning calendarul de desfășurare este foarte bine stabilit și trebuie să se respecte, deoarece doar astfel putem avea rezultatele scontate, cu ajutorul cărora putem aplica pentru certificat de calitate. Ca orice proiect care se respectă are momente specifice, printre care evaluare, care la noi s-a realizat cu ajutorul mai multor instrumente web, printre care mentimeter, ahaslides, o variantă nouă care poate înlocui mentimeter, dar fiecare utilă în felul ei, chestionare google, tricider, chestionare microsoft.

În cadrul activității etwinning folosim pentru comunicare atât grupul de what s up, care de multe ori este obositor, cât și grupul de facebook, dar mai ales spațiul de lucru al proiectului, respectiv twinspace, unde există toate detaliile legate de proiect. Fiecare țară și fiecare partener poate posta articole legate de proiect, activități atât pe aceste grupuri, platforme, cât și pe grupurile școlii sau bloguri personale. Astfel, atât partenerii din Turcia, care sunt de altfel foarte activi, cât și partenerii din România, au creat fiecare câte un blog al proiectului unde postăm aspecte din activitățile dedicate proiectului.

În ceea ce privește acordul de publicare a fotografiilor, fiecare clasă, grupă, respectiv partener din cadrul proiectului are acest acord realizat și semnat de către părinți, pentru respectarea GDPR. Lucrăm la obținerea esafety label, certificatului de siguranță pe internet, pentru a lucra în siguranță deplină.

Temele propuse li se par interesante partenerilor care răspund cu promptitudine și dat fiind faptul că în fiecare lună este o poveste aparte, activitatea lunii respective conține și codare și activități în care realizăm experimente, în toate, cu ajutorul părinților, suntem mai mult decât recunoscătoare deoarece copiii asimilează prin joc, prin codare, prin experiment, cunoștințe despre animale, despre natură și lumea înconjurătoare. Activitățile steam au devenit foarte căutate, la fel ca și cele de codare, care le-am inițiat nu doar în săptămâna Code week, în calitate de leading teacher pentru Code Week Romania, dar pe întreg parcursul și derularea proiectului, tuturor fiind de folos. Folosim „unplugged coding” respectiv codarea fără calculator, cu ajutorul personajelor din povești și a săgeților cu care reconstituim drumul poveștii, sau codul culorilor, labirinturi matematice, să ajutăm personajul să ajungă într-un anumit loc și altele.

Prin toate aceste activități realizăm și schimb de experiență între cadre didactice, deoarece fiecare vine cu o idee nouă, dacă ni se pare interesantă încercăm să o aplicăm și noi sau la rândul nostru fiecare putem învăța un instrument web nou, ceva ce ne va folosi cu siguranță pe viitor.

Mulțumesc pe această cale partenerilor din proiect, atât colegelor din România cât și celor din Turcia și Grecia, dar și colegei fondatoare Keziban Armagan, căreia îi mulțumesc pentru implicare.

Mulțumesc deosebit și copiilor și părinților, fără participarea căroră proiectele, în aceste grele timpuri, nu ar putea avea loc. Mulțumesc pentru că au înțeles faptul că lucrând în aceste proiecte orizontul copiilor se lărgeste și putem învăța câte ceva din toate.

PROVOCĂRILE PROFESIEI DE DASCĂL ÎN SECOLUL XXI

Prof. Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Unde ne consumăm timpul, ca profesori?: în planificarea lecțiilor, găsirea materialelor potrivite, crearea de materiale adecvate, corectarea lucrărilor elevilor noștri, trecerea notelor în catalog, atât în cel digital, cât și în cel clasic, de la școală, întâlniri și discuții cu părinții, cursuri de perfecționare și auto-dezvoltare.

Părinții „elicopter” sunt cei ultra-protectori cu propriii copii, care îi urmăresc pas cu pas pentru a se asigura că nu li se întâmplă nimic rău. Dar oare noi, dascălii, suntem și noi, la un moment dat, profesori „elicopter”? Unii dintre noi, posibil. Când ne implicăm mult prea mult în viața elevilor noștri, când dorim să fim siguri că și aplică ceea ce au învățat la clasă și că munca noastră nu e în zadar, că e eficientă.

Potrivit Institutului de Politici în Educație (*Education Policy Institute*) din Marea Britanie, majoritatea profesorilor cu normă întreagă lucrează în medie 48,2 ore pe săptămână, unii ajungând și la 60 de ore pe săptămână. Între timp, noi, profesorii, am descoperit că: multe lucruri nu pot fi controlate de către noi, trebuie să învățăm să avem încredere în elevii noștri, să le oferim acestora autonomie- acea capacitate și dorință de a lucra independent și cooperând cu ceilalți ca o persoană socială și responsabilă, exercițiile propuse să fie personalizate. Autonomia se referă la: orientarea spre scopuri clar definite, auto-evaluarea, alegerea potrivită, managementul timpului și al resurselor, munca în echipă, cererea ajutorului când e cazul, acceptarea îndrumării. Personalizarea - la oră suntem limitați ca resurse și varietate a sarcinilor de lucru pe care le putem folosi, însă singuri, ei pot alege să facă ceea ce le place și e eficient pentru ei.

Competențele pe care elevii trebuie să le însușească sunt clar definite în *The Cambridge Life Competencies Framework*, care îi ajută pe profesori să își pregătească elevii pentru provocările și oportunitățile unei lumi în continuă schimbare și evoluție. Aceste competențe sunt detaliate foarte concret și coerent, aplicate specific metodicii și metodologiei predării limbii engleze și integrate în materialele prezentate în cadrul orelor. Ele includ: gândire creativă, gândire critică, să învățăm să învățăm, comunicare, colaborare, responsabilitate socială. Gândire creativă: elevii participă activ la activități creative, generează idei noi și le folosesc pentru rezolvarea de noi probleme; gândire critică: elevii identifică structuri repetitive și relația dintre ele, evaluează idei și folosesc aceste abilități în rezolvarea de probleme; să învățăm să învățăm: elevii dezvoltă abilități practice pentru a susține și prelua controlul procesului de învățare în ritm propriu și pentru a-și monitoriza progresul; comunicare: elevii aleg limbajul cel mai adecvat unei situații de comunicare, conduc o conversație în mod eficient și se exprimă clar și încrezător; colaborare: elevii învață să lucreze în grup, să-i asculte activ pe ceilalți, să-și delege responsabilitățile și să găsească soluții împreună; responsabilitate socială: elevii învață să recunoască și să descrie roluri și responsabilități diverse într-o varietate de grupuri, să înțeleagă teme, subiecte culturale și globale. Dezvoltarea abilităților și a strategiilor pentru învățare antrenează: implicarea în activități variate, folosirea unor sisteme eficiente pentru găsirea și reținerea de informații, pentru înțelegerea și producerea de sarcini. Preluarea controlului asupra procesului de învățare propriu: stabilirea unor obiective clare și

planificarea învățării, preluarea inițiativei pentru îmbunătățirea învățării, controlul mediului de învățare și al atitudinilor și emoțiilor. Evaluarea propriei învățări: urmărirea atentă a progresului, evaluarea continuă, folosirea feedback-ului pentru îmbunătățirea procesului de învățare.

Cu toții posedăm o serie de caracteristici care ne ajută să facem față procesului de învățare: simțul umorului, flexibilitate, auto-motivare, sentimentul de încredere în forțele proprii și de valorizare. Ne dorim ca elevii noștri să dobândească abilități de viață atât de necesare: luarea de decizii bune, asertivitatea, controlul impulsivității, rezolvarea de probleme, autonomia în gândire, o perspectivă pozitivă asupra viitorului, capacitatea de creare de conexiuni în învățare, competențe personale, sociabilitatea și abilitatea de a forma relații pozitive, auto-controlul. Oamenii cu o gândire fixă, închisă consideră că fie ești bun sau nu într-un domeniu, în timp ce oamenii cu o mentalitate deschisă apreciază că oricine poate fi bun în orice domeniu fiindcă abilitățile tale se datorează în întregime acțiunilor tale. Elevilor trebuie să le reamintim de mentalitatea deschisă prin postere cu citate motivaționale și inspiraționale, și chiar să ne începem orele cu o frază motivațională pentru a-i inspira.

Etapa 1- propune-ți un obiectiv realist, specific și care să te provoace, pe care să-l poți realiza în următoarele două săptămâni; vizualizează victoria îndeplinirii obiectivului, anticipează eventualele dificultăți, obstacole, creează-ți un plan pentru a contracara eventualele obstacole, acceptă și sentimentele negative, reflectează, relaționează, reinventează. Un elev motivat își va conștientiza mai bine întreg procesul de învățare și va arăta performanță crescută pe termen lung. Să-i încurajăm deci pe elevi să împărtășească cu noi ce obiective doresc să realizeze, să reflecteze periodic asupra progresului înregistrat, să transforme greșelile în obiective de învățare personale, să înțeleagă la ce îi ajută efectiv ceea ce învață la fiecare oră pentru ca ei să învețe într-un mod conștient și asumat.

Etapa 2- echipează-i pe elevi cu strategii pe care să le folosească eficient, de exemplu, ei pot folosi *Cambridge dictionary* pentru a crea liste de cuvinte personalizate și exerciții.

Etapa 3- responsabilitatea; atribuie-i fiecărui elev un partener de studiu pentru a exersa limba engleză- își pot trimite mesaje scrise sau vocale, se pot suna.

Etapa 4- reflecția; încurajează-i pe elevi să-și noteze într-un jurnal trei lucruri pe care le-au învățat în cadrul fiecărei ore.

Suntem profesori reactivi sau proactivi? Care este rolul nostru ca profesori? Să facilităm, să ghidăm, să observăm, să diagnosticăm corect, să fim un model pentru elevi. Prioritizarea este de asemenea foarte importantă. Vestea proastă este ca timpul zboară; cea bună, noi suntem pilotul!

Bibliografie:

Dam I, Eriksson, R., Little D., Miliander J., Trebbi T., „*Towards a definition of autonomy*”, 1990, University of Bergen
Cambridge.org/clcf
Cambridge.org/ownit
Cambridge.org/shapeit
Olhamadylusblog.com

DEPĂȘIREA BLOCAJELOR ÎN COMUNICAREA DIDACTICĂ

Prof. Lăncrănjan George, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Articolul are ca scop prezentarea anumitor factori perturbatori ai comunicării didactice, dar și metode de a evita blocajele în comunicarea didactică dintre profesor și elev. Având o importanță majoră, este un subiect abordat frecvent în public, pe media, și de cele mai multe ori profesorii sunt cei criticați. Am încercat să descriu anumite metode pentru ameliorarea unei situații de blocaj, prin apelul la propria experiență de profesor.

Articolul este centrat pe nevoia de descoperire de noi tehnici de comunicare și de stopare a factorilor declanșatori ai blocajului în comunicare. Se întâlnesc o multitudine de factori perturbatori ai comunicării didactice, procesul fiind îngreunat atât de lipsa unui cabinet psihologic, dar și din cauza mediului din care provin elevii. Mulți dintre elevi au părinții plecați în străinătate și unii au diferite probleme de comportament. Cu toate că elevii care provin din centrele de plasament au acces la consiliere psihologică, de cele mai multe ori caută sprijinul cadrelor didactice. Activitățile extrașcolare ajută cadrele didactice să cunoască personalitatea elevului și se crează o undă mai rapidă de comunicare îndepărtând unele bariere.

Arta comunicării didactice este aceea pe care un cadru didactic trebuie să o stăpânească cel mai bine, iar prin deprinderea acestei arte, dascălul va fi respectat, apreciat și iubit. De multe ori ne amintim de cei care ne-au fost dascăli, iar de unii ne amintim cu drag, pe alții încercăm să-i uităm. Unii ne-au fost mentori, alții ne-au îngădit orizonturile și speranța. Dascălii trebuie să fie apropiați de elevi, înțelegători și deschizători de drumuri pentru a nu se pierde puritatea sufletelor lor. Atitudinea unor profesori pe care i-am considerat modele m-au făcut să urmez această profesie, chiar dacă în vremurile actuale nu mai este apreciată.

Luminița Iacob definește comunicarea didactică astfel: ” *comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare*”. În acest sens, sunt eliminate restricțiile de conținut (pentru că învățarea este în egală măsură centrată pe dobândirea de cunoștințe, deprinderi, motivații, atitudini etc.), de cadrul instituțional (comunicare didactică poate exista și informal), sau cele privitoare la parteneri. Într-adevăr, precizează autoarea, ”*nu prezența personajelor profesor-elev/ elevi îi imprimă unei comunicări specificul didactic, ci respectarea legității proprii unui act sistematic de învățare*”.

Edouard Limbos identifică patru tipuri de bariere personale care blochează comunicarea:

- conflictul de valori și lipsa cadrelor de referință,
- condiționarea și manipularea prin mass-media,
- prejudecățile sau ideile gata confecționate,
- diferențele culturale.

Leonard Saules consideră că în procesul de comunicare pot interveni:

- bariere de limbaj,
- bariere de mediu,
- bariere de concepție.

Sidney Shore identifică și el trei tipuri de blocaje ce constituie reale probleme în realizarea procesului de comunicare:

- blocaje de ordin emoțional,
- blocaje de ordin cultural,
- blocaje de ordin perceptiv.

Pentru o comunicare eficientă, trebuie să se respecte o serie de reguli cum ar fi:
– să se utilizeze mesaje adresate la persoana I focalizate pe ceea ce simte emițătorul și pe comportamentul interlocutorului, prevenind relațiile defensive în comunicare. Procesul de comunicare este mai complet, se pot comunica emoțiile și descrie comportamentele fără a face evaluări și atacuri la persoană;

- să fim spontani în exprimarea opiniilor personale, să nu ne impunem punctul de vedere. Manipularea este și ea o formă de comunicare însă transmite un mesaj de nonacceptare și neîncredere în deciziile luate.

- să ascultăm cu atenție, căci ascultatul activ este o modalitate de a asculta și a răspunde, care duce la îmbunătățirea înțelegerii reciproce și la depășirea obstacolelor în comunicare. Comunicarea empatică conține mesaje de înțelegere, compasiune și afecțiune față de interlocutor.

– să evităm stereotipurile și prejudecățile deoarece duc la opinii negative despre ceilalți, sunt cauze ce duc la discriminare și chiar la violență.

- să utilizăm mesaje care să ajute interlocutorul în găsirea de alternative, posibilități noi de rezolvare a unei situații. Uneori sfatul este perceput de cealaltă persoană ca o insultă la inteligența sa, ca o lipsă de încredere în capacitatea sa de a-și rezolva singură problema.
- să nu criticăm interlocutorul. Critica nu duce neapărat la schimbarea celeilalte persoane.
- să evităm amenințările și pedepsele. Insistând în aplicarea unei pedepse pentru rezolvarea unei probleme ori situații, se vor genera sentimente negative;
- să nu fim moralizatori deoarece aceasta cauzează sentimente de neliniște, stimulează resentimentele și blochează exprimarea sinceră a celeilalte persoane;
- să ținem cont de factorii sentimentali, să încercăm să convingem prin argumentare logică, fără a duce la frustrare, pentru a nu bloca comunicarea;
- să nu dăm dovadă de superioritate pentru că aceasta determină formarea unei relații defectuoase de comunicare. Egalitatea înseamnă acceptarea necondiționată și respectarea fiecărei persoane, indiferent de nivelul său de cultură sau pregătire profesională;
- să utilizăm parafrizarea dar nu foarte des, aceasta fiind o metodă care are rolul de a clarifica mesajul, de a comunica mai eficient.
- să dăm posibilitatea explorării soluțiilor alternative prin folosirea brainstorming-ului, a ascultării reflexive, a discutării posibilelor rezultate ale alegerii uneia dintre alternative etc.
- să folosim tactica devierii când dorim să schimbăm cursul conversației de la preocupările celeilalte persoane la propriile preocupări;
- să citim limbajul corpului, concentrându-ne atenția pe factorii cheie: expresia feței, tonul, ținuta corpului sau gesturile.

Adele Faber și Elain Mazlish descriu „șapte metode de a-i atrage pe copii să coopereze”. Iată cele 7 metode, pe care le consider că ar fi importante în a fi aplicate:

1. Descrie problema;
2. Oferă informații;
3. Oferă variantă;
4. Exprimă-te printr-un cuvânt sau gest;
5. Descrie ceea ce simți tu;
6. Așterne pe hârtie;
7. Încearcă să folosești altă voce sau alt ton.

Ceea ce trebuie înțeles este redat prin următorul exemplu: ”Să îi facem să coopereze – acasă și la școală”.

Adultul: Cine a făcut mizeria asta pe jos ?

În loc de chestionări și critică, aplică următoarea formulă:

1. Descrie problema.
”Văd vopsea pe tot parchetul.”
2. Oferă informații.
”E mai ușor să ștergi vopseaua înainte să se usuce.”
3. Oferă o variantă.
”Poți s-o cureți cu o cârpă udă sau cu un burete înmuiat în apă.”
4. Exprimă-te printr-un cuvânt sau gest.
”Vopseaua!”
5. Descrie ceea ce simți tu.
”Nu-mi place să văd parchetul improșcat cu vopsea.”

6. Așterne pe hârtie.

”ATENȚIE CĂTRE TOȚI ARTIȘTII:

Vă rugăm să aveți amabilitatea ca la plecarea din cameră să lăsați parchetul așa cum l-ați găsit.

Cu mulțumiri,

Conducerea”

7. Fii glumeț (folosește altă voce sau alt accent).

Cântă în stil country-western:

”Ah, uite pe podea vopseaua,

*Ce păcat că s-a-ntâmpat!
Adu cârpa și găleata
Să m-ajuti să facem curat!”*

Sfatul meu, la final, este ca profesorii să identifice barierele și să găsească soluții adecvate fiecărei situații în parte.

Bibliografie:

1. Abric, J., Psihologia comunicării, Editura Polirom, Iasi, 2002;
2. Adele F./Elaine M., Comunicarea eficientă cu copiii, Ed. Curtea Veche, București 2013;
3. Brent D. Ruben, Communication and Human Behavior, Filth Edition, 2005;
4. Daniel Hameline, Profesori și elevi, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978;
5. Elena Truța, Sorina Mardar, Relația profesor-elevi: blocaje și deblocaje, Editura Aramis, București, 2005;
6. Emil Stan, Profesorul între autoritate și putere, Editura Teora, București, 1999;
7. Ezechil, Liliana, Comunicarea educațională în context școlar, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2002;
8. Leroy, G, Dialogul în educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974;
9. Pânișoară, Ion – Ovidiu, Comunicarea eficientă, Editura Polirom, Iași, 2004;
10. Săucan- D. Șt., Specificitatea comunicării didactice în contextul comunicării interumane, în Competența didactică, Editura ALL Educațional, București 1999.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA SISTEMULUI DE RECOMPENSE-TOKENI- PENTRU EFICIENTIZAREA EDUCAȚIEI COPIILOR CU NEVOI SPECIALE

*Prof. Lațiu Camelia Lucia, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj
Prof. Lațiu Ioan, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj*

Sistemul de recompensare sub forma unor tokeni este considerat o strategie eficientă în lucrul cu persoanele care prezintă nevoi speciale. Astfel, copiii diagnosticați cu tulburare de spectru autist sau alte tulburări de dezvoltare pot identifica durata de desfășurare a activităților, ordinea acestora, precum și ce implică finalizarea sarcinii, adică recompensa primită.

Datorită eficacității acestui sistem, s-a aplicat metoda de lucru nu doar copiilor cu cerințe educative speciale, ci și copiilor cu dezvoltare neuro-tipică. S-a demonstrat că aplicarea acestor metode de intervenție în cazul copiilor cu tulburare de spectru autist reprezintă un succes datorită faptului că s-a înregistrat o scădere a comportamentelor neadecvate, manifestate pentru a evita/ieși dintr-o anumită sarcină.

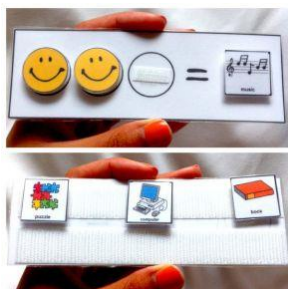
Această metodă reprezintă o formă de recompensare printr-un sistem de simboluri sau obiecte pe care copilul le colecționează pentru ca la final să-i permită să acceseze recompensa. Prin această metodă subiectul înțelege cât timp/ câte exerciții (echivalentul numărului de tokeni) mai are de lucrat. În acest fel el își dozează energia și atenția pentru a câștiga tokenii. După fiecare răspuns corect (sau un răspuns aproximativ corect- dacă lucrăm prin modelare) el va primi câte un token, iar după ce completează planșa poate primi recompensa convenită anterior cu terapeutul.

Tokenii pot fi obiecte așezate chiar pe masa de lucru (unde se desfășoară activitatea), cum ar fi:

Un token poate fi orice: o bulină colorată, imagini, abțibilduri, jetoane, o **pușculiță cu bănuți**, un **tabel expus la vedere în care se completează cu imagini fiecare pas al**



activității pe care o desfășoară copilul, animale de la fermă – sunt puse animalele pe masă și la o distanță mică o coală verde sau o imagine cu un hambar iar, pe măsură ce copilul oferă răspunsuri în cadrul lecțiilor, animalele ajung pe rând la „pajiștea” reprezentată de acea coală verde sau în hambar. La sfârșit copilul își primește recompensa.



Se mai pot utiliza și planșe cu tokeni, aflate la vedere pe un perete, copilul primind tokeni sub formă de stickere, pictograme, abțibilduri, pe parcursul unei ore de lucru. La sfârșitul orei, dacă au fost strânși toți tokenii stabiliți la începutul orei, copilul primește premiul stabilit

Sistemul reprezintă o strategie eficientă de lucru, atât pentru părinți cât și pentru terapeuți și educatori, prin intermediul căruia copilul poate să vizualizeze cât timp durează activitatea în care e implicat și ce anume primește după finalizarea acesteia (recompensa primită).

De ce să folosim acest sistem?

- Orice comportament poate fi modelat;
- Este ușor de implementat;
- Este eficient;
- Este amuzant și motivant;
- Este o tehnică pozitivă de modelare comportamentală .

Această strategie modelează comportamente pozitive:

- Creează o relație pozitivă între profesor și elev;
- Motivează și stimulează comportamente;
- Permite asimilarea și respectarea oricărei reguli noi a clasei;
- Dozează energia și atenția subiectului pentru a câștiga tokenii;
- Întărește stima de sine și încrederea în forțele proprii;
- Crește totodată toleranța elevilor la frustrare;
- Clarifică obiectivele și cerințele pe care le stabiliți pentru elev sau pentru întreaga clasă.

Pentru a se dovedi util, este necesar ca acest sistem de tokeni să fie implementat în mod corect.

Pașii pentru a implementa cu succes sistemul de tokeni

De exemplu, copiii vorbesc prea mult în timpul orei, se ridică din bancă, iar unii dintre ei nu răspund cerințelor lecției.

Primul pas: Identificarea obiectivelor!

Acestea vor fi formulate pozitiv, eliminând interdicțiile sau regulile care încep cu „NU”:

Pasul 2:

Identificarea recompenselor! Descoperiți ce le-ar plăcea copiilor să primească ca premiu: pauze mai lungi, mini-petreceri, tech-time, activități amuzante.

Pasul 3:

Prezentați și explicați elevilor care sunt obiectivele ce trebuie atinse!

Pasul 4:

De fiecare data când un elev îndeplinește un obiectiv primește un token!

Pasul 5:

Stabiliți rata de schimb! Fiecare recompensă are o anumită valoare: 5 buline = 10 minute activități ludice! 10 buline = joc interactive etc.

Fiecare sistem de tokeni poate fi un instrument minunat care să vă ajute atât pe dumneavoastră, cât și pe elevi. Puteți obține rezultatele așteptate mult mai ușor și să creați un cadru educațional plăcut și modern!

Pentru sistemul de recompense trebuie stabilite unele reguli:

- alegeți comportamente vizate care sunt incompatibile cu comportamentele negative. Acestea pot fi comportamentale (statul pe scaun, ridicarea mâinii) sau legate de abilități academice (finalizarea a 3 exerciții, finalizarea foilor de lucru, citirea în liniște);
- includeți recompense diverse;

- fiți consecvent;
- includeți elemente vizuale și un plan de diferențiere;
- însoțiți recompensele cu laude;
- alegeți recompense care sunt potrivite pentru vârstă și au o valoare recompensatorie pentru elev.

Este important ca **tokenii să stea mereu la vedere** astfel încât copilul să vadă câți a câștigat și câți au mai rămas. Token-ul **în sine nu este recompensa**, token-ul pur și simplu îl ajută pe copil să vadă concret cât timp mai trebuie să lucreze pentru a ajunge la premiul dorit de el (un aliment, o jucărie, timp liber, muzică, etc).

Este important ca token-ul să fie oferit imediat după ce se produce comportamentul țintă pentru a consolida învățarea. Token-ul în sine nu este recompensa, token-ul pur și simplu îl ajută pe copil să vadă că lucrează pentru un premiu mai mare. Copilul trebuie să știe de la început care va fi „premiul”. Premiul final ar trebui să fie ceva convenit de dumneavoastră și copilul înainte de a începe activitatea. Sistemul de tokeni se utilizează pentru un comportament țintă, un obiect clar și care poate să fie atins de copil.

Bibliografie

[Karen Treisman](#), Instrumentar de tehnici terapeutice creative, Editura: [Trei](#), 2020

[ROBERT SCHRAMM](#), *Cum să combați autismul cu propriile lui arme*, Editura: [Frontiera](#), Editia: II, 2020

<http://realautismcare.com.au/autism/children-with-autism-and-behaviour-strategy/>

NEUROȘTIINȚA PE ÎNȚELESUL COPIILOR! INTEGRAREA PE VERTICALĂ

Prof. inv. primar Crișan Semidia, Școala Gimnazială Vadu Moșilor

Putem vorbi despre creier din multe perspective, însă continuarea integrării are în vedere analizarea creierului de sus în jos, sau invers. Daniel Siegel și-a imaginat creierul ca o casă cu parter și etaj. Parterul include trunchiul cerebral și regiunea limbică, ce se află în părțile inferioare ale creierului, din partea de sus a gâtului până la baza nasului. Oamenii de știință vorbesc despre aceste zone inferioare, ca fiind mai primitive, deoarece ele sunt responsabile de funcțiile de bază (cum ar fi respirația și clipitul), de reacțiile și impulsurile înăscute (cum ar fi reacția „luptă sau fugi”) și de emoțiile puternice (cum ar fi furia și frica). Ori de câte ori reacționezi instinctiv, creierul de la parter își face treaba. Același lucru este valabil și atunci când te înroșești la față de furie. Este la fel ca parterul unei case, unde se satisfac atât de multe Emisferă stângă (logică) Emisferă dreaptă (emoții) 16 dintre nevoile de bază ale unei familii. Acolo vei găsi aproape întotdeauna o bucătărie, o sufragerie, o baie și așa mai departe. Necesitățile de bază sunt în grija creierului inferior.

Creierul superior este complet diferit. El este format din cortexul cerebral și diferitele sale componente - în special cele din spatele frunții, inclusiv ceea ce se numește cortexul prefrontal median. Spre deosebire de creierul inferior, mai primitiv, creierul superior este mult mai evoluat și poate oferi o perspectivă mai detaliată asupra lumii. Este asemeni unui birou sau ca o bibliotecă luminată de la etaj, plină de ferestre și lămpi, care-ți permite să vezi lucrurile mai clar. Aici se desfășoară procesele mentale mai complicate, cum ar fi gândirea, imaginația și planificarea. În timp ce creierul inferior este primitiv, creierul superior este extrem de sofisticat, controlând partea mai importantă din gândirea de ordin superior și din gândirea analitică. Datorită gradului de sofisticare și complexitate, creierul este responsabil pentru producerea multora dintre caracteristicile pe care sperăm să le vedem la copiii noștri:

- Capacitatea de a lua decizii și de a planifica corect;
- Capacitatea de a controla emoțiile și corpul;

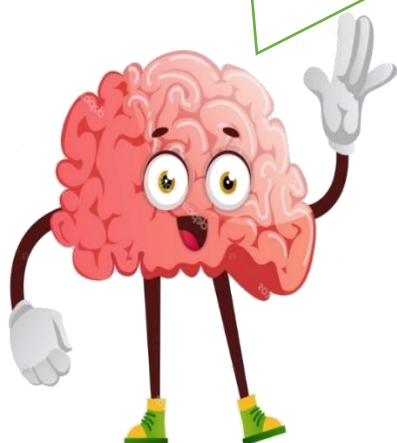
- Înțelegere de sine;
- Empatie;
- Moralitate.

Un copil al cărui creier superior funcționează corespunzător va da dovadă de unele dintre cele mai importante caracteristici ale unei ființe umane mature și sănătoase. Nu spunem că el va fi suprauman sau că nu va afișa niciodată un comportament copilăresc. Dar atunci când creierul superior al unui copil funcționează bine, el poate să-și controleze emoțiile, să ia în considerare consecințele, să se gândească înainte de a acționa și să ia în considerare modul în care se simt ceilalți - lucruri care îl vor ajuta să prospere în diferitele domenii ale vieții lui și, în același timp, vor ajuta familia să supraviețuiască dificultăților de zi cu zi.

După cum te-ai putea aștepta, creierul unei persoane funcționează cel mai bine, atunci când partea superioară și cea inferioară sunt integrate. Prin urmare, scopul unui adult ar trebui să fie acela de a ajuta la construirea și întărirea scării metaforice care conectează creierul superior de creierul inferior al copilului, astfel încât cele două să poată lucra ca o echipă. Atunci când există o scară pe deplin funcțională, părțile superioară și inferioară ale creierului sunt integrate pe verticală. Asta înseamnă că etajul poate monitoriza acțiunile de la parter și să ajute la calmarea reacțiilor, a impulsurilor și emoțiilor puternice, care vin de acolo. Dar integrarea pe verticală lucrează și în cealaltă direcție, creierul de la parter și corpul (fundatia casei) au o contribuție importantă „de jos în sus“. În definitiv, nu vrem ca deciziile importante de sus să fie luate într-un fel de vid, lipsit de aportul emoțiilor, al instinctelor și al corpurilor noastre. În schimb, trebuie să luăm în considerare sentimentele noastre emoționale și fizice - care provin de la parter - înainte de a folosi creierul superior, pentru a decide cu privire la un curs de acțiune. Din nou, atunci integrarea permite un flux liber între partea inferioară și cea superioară a creierului. Ea ne ajută să construim scara, astfel încât toate părțile diferite ale creierului să poată fi coordonate și să lucreze împreună, ca un întreg.

**SALUT, COPII! EU SUNT
CREIERUL VOSTRU!**

SUNT CA O CASĂ
CU PARTERUL COMPLET TERMINAT ȘI MOBILAT
(FUNCȚIILE DE BAZĂ: RESPIRAȚIA, CLIPITUL,
FRICA, MÂNIA)
ȘI ETAJUL NETERMINAT, ÎN CONSTRUCȚIE (FUNCȚII
AVANSATE: IMAGINAȚII, GÂNDIREA,
PLANIFICAREA).



Bibliografie:

1. Delacour J. Introducere în neuroștiințele cognitive. Iași: Polirom, 2001.
2. Doron R., Parot F. Dicționar de psihologie. București: Humanitas, 1999.
3. Joița E. Educația cognitivă: Fundamente. Metodologie. Iași: Polirom, 2002.
4. Negovan V. Introducere în psihologia educației. București: Ed. Univer., 2006.
5. Zlate M. Psihologia mecanismelor cognitive. Iași: Polirom, 1999.

EVALUAREA ONLINE

Înv. Manole Luminița, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

În contextul pandemiei de coronavirus școala s-a mutat acasă iar învățarea a continuat dincolo de școală, în mediu virtual, prin intermediul nemijlocit al computerului conectat la Internet, într-o clasă virtuală. Clasa virtuală constă în prezența în mediul online a elevilor, care interacționează atât cu dascălul cât și între ei.

Activitatea de predare – învățare în mediul online poate să fie:

- sincronă – atunci când cadrul didactic controlează și monitorizează mediul educațional;
- asincronă – când elevii studiază în ritm personal, alegându-și spațiul și timpul de studiu, activitatea fiind individuală sau în colaborare cu alții;
- mixtă – atunci când îmbinăm instrumentele de evaluare față în față cu instrumentele asincrone.

Indiferent de modalitatea în care se realizează activitatea de predare – învățare nu trebuie să uităm de evaluare – componenta fundamentală a procesului de învățare cu rol de reglare, optimizare, eficientizare a activității de predare – învățare.

Pentru mine ca învățător, evaluarea în mediul online reprezintă o experiență inedită pe diverse platforme și aplicații educaționale cum ar fi: *Google Classroom*, *Google Forms*, *Google Jamboard*, *Liveworksheets*, *LearningApps*, *WordWall*, *Kahoot*, *ASQ* etc.

Google Classroom – este un serviciu de gestionare a învățării creat și susținut de Google care mi-a oferit o metodă de evaluare rapidă, în timp real, a unui elev, a unui grup de elevi sau a tuturor elevilor prin chat (Google Chat). Aici elevii au putut să scrie răspunsuri la întrebări, să scrie rezolvări de probleme sau exerciții pe parcursul unei întâlniri sau conferințe video pentru a fi evaluați. Prin conferințele audio și video (Google Meet) elevii participanți la ore au putut fi evaluați oral ca și în sala de clasă.

În secțiunea „Activitate la curs”, în vederea evaluării, am atribuit teme și chestionare elevilor. Când am atribuit tema am avut posibilitatea de a trimite tema ca un șablon pe care fiecare elev să îl poată modifica individual și apoi să mi-l trimită înapoi spre evaluare. Tema evaluată a fost notată și retrimisă elevului cu comentarii pentru a-i permite acestuia să vadă la ce nivel de cunoștințe se află sau ce lipsuri are.

Google Forms – mi-a permis să creez rapid și ușor teste pentru evaluarea elevilor, chestionare, instrumente de feedback, răspunsurile fiind colectate rapid și centralizate automat în foi de calcul. În conceperea acestora am avut în vedere corelarea conținutului cu obiectivele învățării: cunoaștere, înțelegere, aplicare, sinteză, evaluare, aptitudini și deprinderi. În chestionare am inclus imagini sau materiale video pentru interpretare sau ca material de reflecție pentru elevi. Totodată am cuprins atât întrebări deschise, cât și închise, cu mai multe variante de răspuns, sau nu. Funcția Quiz mi-a permis oferirea de feedback rapid. Elevii au putut afla imediat dacă la un test cu răspunsuri la alegere au răspuns corect sau nu.

Google Jamboard – este un sistem de tablă interactivă dezvoltat de Google. Tabla mi-a permis să desenez, să scriu schițele lecțiilor, să adaug imagini sau fotografii, să propun diverse exerciții, jocuri pentru a fi rezolvate de elevi așa cum se face pe o tablă albă tradițională. În

conferințele web am partajat tabla cu elevii invitându-i să rezolve sarcinile cuprinse pe tablă. Elevii au putut lucra împreună cu alții în același Jamboard, în timp real, iar eu i-am putut evalua „la tablă”, în clasa virtuală.

Liveworksheets - mi-a permis să transform fișe de lucru sau de evaluare tradiționale în fișe de lucru interactive ce cuprind exerciții interactive online cu auto-corecție. Pentru a crea astfel de fișe am încărcat documentul pdf și acesta s-a convertit într-o imagine. Pe imagine am desenat casete în care am introdus răspunsurile corecte și unele comenzi. În fișele mele interactive am inclus sunete, videoclipuri, exerciții de drag and drop, de alegere multiplă, de completare de enunțuri, de stabilire a valorii de adevăr, de bifare a soluțiilor corecte, realizare de corespondență, rebus și chiar exerciții de vorbire, pe care elevii le-au făcut cu ajutorul microfonului. Fișele interesante și atractive rezolvate online de elevi mi-au fost trimise prin e-mail pentru a verifica răspunsurile.

Știm cu toții că jocul didactic are o valoare deosebit de importantă în dezvoltarea capacităților și formarea personalității elevilor în activitatea instructiv-educativă. **Learning Apps** este un instrument web cu ajutorul căruia pot crea jocuri-exerciții pe care să le introduc în activitatea de predare-învățare și evaluare. Am creat jocuri alcătuite cu diverse tipuri de exerciții ca: Milionarii, Marchează în text, Quiz cu alegere, Completează tabel, Quiz cu introducere, Grilă ordonare, Joc – Perechi (perechi –imagini; text-imagine), Ordonare cu hartă, Ordonare grupe, Ordonare pe imagini, Ordonează perechi, Puzzle – Grupe, Tabel ordonare, Rebus, Spânzurătoarea, Text spații goale, Completează tabel, Quiz cu introducere, Audio/Video cu inserări. Folosind aceste jocuri interactive și atrăgătoare elevul are posibilitatea să învețe mai ușor prin descoperire și interactivitate, dar și să-și verifice cunoștințele dobândite.

Platforma educațională **WordWall** oferă jocuri educaționale interactive în format digital gata create de cadre didactice, dar și posibilitatea să-ți creezi propriul joc și să-l adaptezi clasei tale pentru a-l insera în diverse platforme de învățare sau distribui elevilor prin link pentru a face lecțiile interactive și chiar pentru a le folosi în evaluare. Multitudinea de posibilități și jocuri propuse de platformă este inedită de la trenulețe cu balonașe la lanțuri logice, la jocuri cu adevărat – fals, sau potrivirea noțiunii cu definiția, carduri deschise, potriviri de grup și multe alte oportunități apar în fața noastră ca și cadre didactice pentru a le folosi atât în asimilarea cunoștințelor cât și în evaluarea acestora.

Aplicația **Kahoot** m-a ajutat ca dascăl să creez teste interactive – sub formă de jocuri distractive. Jocul – test le verifică elevilor cunoștințele punându-i în situația de a răspunde de pe propriile dispozitive în timp ce întrebările și răspunsurile sunt afișate pe un ecran comun, pentru a uni lecția. În aceste jocuri – test am cuprins o serie de întrebări, în funcție de cunoștințele pe care am dorit să le evaluez însoțite de imagini, clipuri video pentru a face testul cât mai plăcut. La finalul testului toți am văzut diagrama întrebărilor și clasamentul.

ASQ – este o platformă educațională gratuită pentru elevi, profesori și părinți. Ea oferă elevilor o experiență de învățare completă, dinamică și interactivă. Testele și funcțiile de autoevaluare, jocurile și competițiile pe care le pot accesa elevii alături de colegi, îi permit atât elevului dar și dascălului să vadă la ce nivel de cunoștințe se află fiecare elev din clasă, să vadă ce lipsuri are pentru a-l ghida pe fiecare pe un traseu personalizat.

Instrumentele de evaluare on-line mi-au pus la dispoziție o gamă largă de posibilități de evaluare, uneori tehnica fiind mult mai pregătită decât suntem noi dispuși să explorăm. Se spune că cel mai bun instrument de evaluare este cel pe care oamenii îl vor folosi. De aceea îi îndemn pe toți dascălii să exploreze și să permită și elevilor să facă același lucru. Produsele elevilor sunt cea mai bună dovadă a calității educaționale, iar creativitatea pe care tehnologia ne permite să o exprimăm este ceva despre care dascălii din orice colț al lumii vorbesc în mod constant într-un sens pozitiv.

Bibliografie

- 1.Cucoș, C., Teoria și metodologia predării, Editura Polirom, Iași, 2010, ISBN: 978-973-46-0936-9
- 2.Tănase, M., Evaluarea – componentă esențială a procesului instructiv-educativ, Brașov, 2011, ISBN 978-973-0-11834-

REPERE DE PROIECTARE A PROGRAMEI DE OPȚIONAL LA GIMNAZIU

Prof. Lăncrănjan Dafina, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Învățământul gimnazial este parte componentă a învățământului general obligatoriu și se axează pe opt domenii de competențe-cheie care determină profilul de formare a elevilor, cu scopul de a-i familiariza cu o abordare pluri și transdisciplinară a domeniilor cunoașterii. Acesta garantează elevilor accesul la cultură, prin dezvoltarea libertății de a-și spori universul spiritual pentru a accede la valorile culturii naționale și universale.

Noile programe pentru învățământul gimnazial au fost publicate în monitorul oficial în anul 2017 și conțin, ca structură, pentru fiecare clasă: nota de prezentare, competențe generale, competențe specifice și exemple de activități de învățare, conținuturi, sugestii metodologice.

Câteva dintre aspectele programelor noi în vigoare care sunt *convergente* cu programele vechi sunt:

- conțin competențe, exemple de activități de învățare și sugestii metodologice.

Câteva dintre aspectele *divergente* cu programele vechi sunt:

- noile programe pornesc de la un profil de formare bazat pe competențele cheie europene, pe când cele vechi au o formulare artificială, provenite din obiectivele de referință;
- noile programe asociază competențe specifice cu exemple de activități de învățare; în schimb cele vechi asociază conținuturi cu exemple de activități de învățare;
- în noile programe, exemplele de activități de învățare au rolul de a implica elevii în propria formare.

Programa de opțional pentru gimnaziu se elaborează după modelul de proiectare pe competențe al programelor de trunchi comun în vigoare pentru clasa respectivă și are aceeași structură cu respectivele programe de trunchi comun.

Structura care se utilizează pentru elaborarea programelor de opțional include:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice
- Bibliografie.

Nota de prezentare precizează statutul disciplinei de studiu, face trimiteri la contribuția disciplinei, la profilul de formare al absolventului, motivează cursul propus (de exemplu, din perspectiva nevoilor de învățare pe care le au elevii, nevoilor comunității locale). De asemenea, este prezentată succint structura programei și semnificația termenilor utilizați.

Competențele generale se raportează la competențele generale ale disciplinei de trunchi comun și reflectă contribuția opționalului propus la profilul de formare al absolventului. Este necesar ca acestea să constituie categorii de operare definitorii pentru disciplina/ problematica/ tematica abordată.

Competențele specifice vor fi formulate după modelul celor din programele școlare pentru disciplinele de trunchi comun, dar nu vor fi reluări ale acestora. Dacă opționalul ar repeta competențele specifice ale programei școlare pentru o disciplină de trunchi comun, atunci opționalul respectiv nu ar aduce nimic nou din punctul de vedere al rezultatelor așteptate ale învățării. Pentru un opțional de o oră pe săptămână este rațional să fie definite și urmărite 5-6 competențe specifice. O competență specifică este corect formulată dacă definește un rezultat așteptat al învățării care poate fi performat și verificat.

Exemplele de activități de învățare reprezintă sarcini de lucru prin care se dezvoltă competențele specifice la elevi.

Conținuturile includ acele aspecte care oferă baza de operare pentru formarea competențelor. Ca și în cazul programelor disciplinelor de trunchi comun, conținuturile incluse în opțional nu sunt un scop în sine, ci mijloace informaționale pentru formarea competențelor.

Sugestiile metodologice vor include recomandări referitoare la strategiile didactice, tipuri de aplicații (care susțin formarea competențelor la elevi), precum și modalități de evaluare.

Bibliografie:

- Eugen Palade, Ciprian Fartusnic, Angela Tesileanu, Irina Horga, Liliana Preoteasa, Oana Mosoiu, Tania Sandu, **Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național. Cadrul de referință al curriculumului național**, București, 2020.
- Titel Iordache, Ciprian Fartusnic, Liliana Preoteasa, Angela Tesileanu, Eugen Stoica, Traian Saitan, Irina Horga, Petrica Dragomir, Eugen Palade, **Metodologie pentru dezvoltarea curriculumului la decizia școlii**, București 2020.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ INSPECȚIE CURENTĂ UNU PENTRU ÎNSCRIERE GRADUL II

Prof. învă. preșcolar Rad Eugenia-Antonia, Școala Gimnazială Mirăslău/G.P.N. Mirăslău

Nivel I+II, grupă combinată

Tema anuală: "Cum a fost / este și va fi aici, pe Pământ?"

Tema proiectului tematic: "Să descoperim lumea animalelor"

Tema săptămânii: "Animalele din păduri"

Tema zilei: "Să cunoaștem lumea animalelor"

Forma de realizare: activitate integrată

Mijloace de realizare: povestea educatoarei + observare (cunoașterea mediului)

Tipul activității: consolidare și verificare de cunoștințe, priceperi și deprinderi

Dimensiuni ale dezvoltării:

Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;

Mesaje orale în diverse situații de comunicare;

Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute;

Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat;

Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare

Comportamente vizate:

Exersează cu sprijin ascultarea activă a unui mesaj în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicarea receptivă;)

Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor, (comunicare expresivă;)

Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului;

Participă la experiențe de lucru cu cartea, pentru cunoașterea și aprecierea cărții;

Compară experiențe, acțiuni, evenimente, fenomene, relații

Identifică și valorifică unele caracteristici ale lumii vii;

Describe unele caracteristici ale lumii vii;

Obiective operaționale:

Să asculte cu atenție conținutul poveștii.

Să-și îmbogățească vocabularul cu anumite cuvinte și expresii noi

Să denumească personajele - animalele întâlnite în poveste;

Să răspundă corect la întrebările pe baza poveștii audiate;

Să recunoască vocea animalelor din poveste;

Să grupeze personajele din poveste în funcție de mediul lor de viață-casa omului, respectiv casa din pădure

Să găsească elemente asemănătoare între animalele descoperite în poveste;

Să analizeze deosebiri între iepure și cocoș;

Strategii didactice

Metode și procedee: povestirea, „șorțul povestitor”, expunerea, problematizarea, repovestirea, diagrama Venn, conversația, observația

Material didactic: șorț cu personaje din poveste, din fetru, personaje cu animale din poveste din carton și laminate, plic, jetoane cu animalele din poveste o căsuță cu poza a fiecărui copil laminată, pădurea poza laminată, laptop, prezentare în Power Point, mijloace audio-video

Forma de organizare: frontal, individual

Metode de evaluare: verificarea orală, observarea curentă a comportamentului, aprecieri verbale, analiza răspunsurilor

Durata: 20 – 25 minute

Bibliografie:

Breben, S., Fulga, M., Ruiiu, G., Gongea, E.(2014), Metode interactive de grup (ghid metodic), Editura Erves, București

Coordonator UNICEF, Costache Luminița, Ionescu Mihaela, Anghelescu Carmen, Boca Cristiana, Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, ediția a 2-a, București, 2014

Mariana Norel, Oana Alina Bota, Didactica domeniului experiențial Limbă și comunicare, editura ASCR, Cluj-Napoca, 2012

Ministerul Educației Naționale, Curriculum pentru educația timpurie, 2019

Momentele activității	Conținutul instructiv - educativ	Strategia didactică	Evaluare
Organizarea activității	Se asigură condițiile necesare unei bune desfășurări a activității: Pregătirea materialului didactic, intrarea ordonată a copiilor pe cântecul „Iepuraș coconăș”.		
Captarea atenției	Se va face prin prezentarea iepurașului de pluș, Rilă Urechilă. Le voi spune copiilor că vor asculta povestea acestuia, pățania tristă de a pierde căsuța sa fiind păcălit de vulpea vicleană.	Surpriza Conversația	Observarea comportamentului copiilor.
Anunțarea temei și enunțarea obiectivelor	Se anunță tema și se enunță obiectivele într-o manieră accesibilă nivelului de înțelegere al copiilor.	Conversația Explicația Metoda “Șorțul povestitor”	Observarea comportamentului copiilor care ascultă cu atenție tema și obiectivele, povestea
Prezentarea noului conținut și dirijarea învățării	Voi anunța titlul poveștii: „Coliba iepurașului”. Pentru o mai bună înțelegere a conținutului voi expune povestea cu intonație clară, expresivă prin modelarea vocii, mimică, gesturi pentru a putea capta atenția copiilor asupra povestirii. Pe măsură ce redau povestea voi aseza personajele pe șorțul povestitor.		

REGULI GENERALE PENTRU UN MANAGEMENT AL ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE LA NIVELUL CLASEI DE ELEVI

Prof. Szekely Szilaghi Melinda, Școala Gimnazială Lopadea Nouă

Eficacitatea educațională reprezintă măsura în care activitatea din domeniul educațional și-a realizat toate finalitățile propuse, măsura în care a îndeplinit standardele de formare sau standardele instituționale corelate cu obiectivele specifice formulate pe niveluri de acțiune.

La baza eficacității și eficienței școlare stă procesul de învățământ.

Procesul de învățământ cuprinde un ansamblu de acțiuni, dintre care cele mai esențiale sunt: proiectarea, aplicarea efectivă, evaluarea performanțelor elevilor și a activității instructiv-educative în ansamblu.

Pentru o activitate eficientă și eficace la clasă pe lângă procesul de proiectare, predare și evaluare trebuie să respectăm și următoarele reguli:

1.Creați un climat plăcut în clasă și un cadru de interacțiune pozitivă!

Un cadru de interacțiune pozitivă se caracterizează prin: atractivitate și culoare; respectarea orarului; planificarea activităților și dezvoltarea unor rutine pentru desfășurarea ordonată a activităților; utilizarea unor stiluri de interacțiune pozitivă; deschidere la schimbare; ignorarea comportamentelor disruptive.

2.Personalizați clasa!

Există mai multe modalități de a da claselor un aspect particular: aranjarea diferită a băncilor; utilizarea elementelor decorative pentru tapetarea claselor; particularizarea clasei prin culoare; preluarea unui nume la care aderă întreaga clasă.

3.Cunoașteți-vă elevii!

Respectul față de elevi este demonstrat prin atenția pe care le-o acordăm. Recunoașterea și acceptarea genului și a apartenenței culturale este de asemenea o formă de respect. A vorbi cu copiii despre cultura din care provin, fără a ne aștepta că sunt experți, doar pentru că aparțin acelei culturi, sunt modalități de a demonstra respect și acceptare.

4. Stabiliți împreună regulile clasei!

Regulile îi ajută pe elevi să-și controleze comportamentul impulsiv, comunicându-le expectanțele profesorului față de un anumit comportament. Multe din reguli pot fi adaptări ale regulilor școlii, în timp ce altele pot fi stabilite împreună cu elevii, reflectând situația specifică a clasei. În acest caz acceptarea și complianța copiilor la regulă crește.

Stabilirea regulilor începe prin identificarea împreună cu elevii a problemelor mai frecvente din școală. Regula este respectată dacă există și presiunea grupului pentru respectarea ei.

5.Utilizați metode active, de implicare a elevilor în activitatea de învățare!

Studiile arată că peste 80% din problemele de disciplină dintr-o clasă sunt datorate utilizării unor metode ineficiente de implicare a elevilor în activitățile de învățare. Ordinea se menține, nu atât datorită intervențiilor frecvente ale profesorului, ci datorită angajării active a elevilor în activitate. Activitățile pe grupe mici, interactive sunt considerate ca fiind cele mai eficiente pentru prevenirea problemelor de disciplină, în timp ce activitățile plictisitoare sunt cele care pot declanșa probleme de disciplină.

6.Rezolvați imediat problemele apărute!

Rezolvarea imediată a problemelor apărute e foarte important. Utilizarea de mesaje asertive la persoana I, cu descriții clare ale comportamentului așteptat, „Vreau ca tu să...” „Mi-ar plăcea ca tu să...”, „în acest moment ar trebui ca tu să...” este o metodă eficientă de rezolvare a problemelor.

7. Permiteți elevilor să exploreze!

Dacă elevii învață exersând sau din experiența personală, se implică mai mult în conținutul învățat, iar procesul de învățare la face plăcere

8. Spuneți-le povești!

Povestirea este una dintre cele mai eficiente metode prin care putem face legătura, imaginar, cu noțiunile predate și prin care ne putem modela emoțiile. Poveștile prin acțiunile și personajele lor ne ajută să trăim. Învățăm din ele că răul există în lume, dar acesta poate fi învins, dacă omul are inimă bună, este ajutător. Drumul spre bine este unul lung, câteodată greoi, dar totul este bine când se termină cu bine.

9. Predați cu ajutorul artei!

Copiii care iau parte la o mai mare varietate de activități artistice sunt cei mai predispuși să creeze invenții unice, să vină cu idei inovatoare sau să publice lucrări valoroase în domenii științifice sau tehnologice.

10. Jucați-vă!

Jocul dezvoltă inteligența verbală, inteligența logică, inteligența muzicală, inteligența spațială dezvoltă inteligența cinetică, inteligența interpersonală, inteligența intrapersonală, inteligența spirituală.

ȘCOALA ON-LINE, ANALIZĂ SWOT

*Prof. Simu Alexandru, Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile cel Mare”, Blaj
Colegiul Național „I.M. Clain”, Blaj*

Inventivitatea cadrului didactic este la grea încercare pusă în zilele noastre, datorită învățământului on-line, impus de recenta pandemie de Corona virus (Covid-19). Nu suntem obișnuiți să digitizăm întreaga activitate didactică (note, evaluare, proiecte, portofolii, activități de grup etc), dar în sprijinul profesorului modern, capabil să se adapteze din mers, vin diferite aplicații care propun posibile soluții la clasa virtuală, o clasă a viitorului. Cele mai cunoscute și utilizate soluții online și offline sunt Google Suite (Classroom, Documente Google, Google Spreadsheet etc), Suita Microsoft (Office, Teams, Outlook, OneDrive, Forms etc), care permit o experiență didactică novatoare și integratoare.

Integrarea tuturor metodelor, mijloacelor didactice și materialelor educative în format digital reprezintă o imensă provocare pentru fiecare dintre noi. Din această cauză strategia didactică trebuie să se axeze pe modul în care utilizăm calculatorul și internetul pentru a învăța sau a învăța cum să învățăm lucruri care la prima vedere sunt complexe, chiar dificile.

Metodica și pedagogia sunt la momentul prezent în faza de rescriere, astfel încât profesorii și elevii să reușească să comunice structurat, metodic informații diverse. De altfel acum se poate pune cel mai bine accentul pe predarea competențelor TIC la toate disciplinele și integrarea acestora într-o strategie care să aibă ca finalitate crearea de competențe de comunicare scrisă, obținute în primul rând prin utilizarea noilor tehnologii informatice. Toată această activitate de învățare și notare ritmică este ușor de accesat de către elevi sau aparținătorii acestora, iar notele ajung la aceștia prin intermediul mail-ului informativ sau prin accesarea dosarului personal, unde elevul poate vedea scorul obținut la fiecare activitate.

Analiza SWOT a activităților de învățare on-line

	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
ELEVII	• Dobândesc competențe cheie în aplicarea cunoștințelor de TIC, la un număr mare de discipline. • Însușirea cunoștințelor	➤ Accentuarea izolării, a lipsei de comunicare verbală tete-a-tete. Socializarea devine dificilă. ➤ Apariția de boli

	de limbă engleză este favorizată. • Creșterea eficienței muncii. • Creșterea stimei de sine, în urma realizării unor sarcini cu dificultate variată prin muncă independentă, ajutorul venind de multe ori târziu și cu dificultate.	psihice ➤ Apariția de boli cronice datorate lipsei de mișcare fizică. ➤ Se uită deprinderea de a scrie de mână. ➤ Scade capacitatea de a se concentra pe activități statice. ➤ Dispare plăcerea de a citi o carte în format letric. ➤ Responsabilitatea formării tuturor deprinderilor sau cunoștințelor teoretico-practice revine aproape în totalitate elevului. ➤ Foarte mulți elevi nu știu (mai ales cei din gimnaziu sau de nivel primar), să instaleze softurile necesare pentru a rula aplicațiile online.
CADRELE DIDACTICE	• Dobândesc competențe cheie în aplicarea cunoștințelor de TIC, la un număr mare de discipline. • Însușirea cunoștințelor de limbă engleză. • Creșterea eficienței muncii. • Creșterea stimei de sine	• Accentuarea izolării, a lipsei de comunicare verbală tete-a-tete. Socializarea devine dificilă. • Apariția de boli psihice • Apariția de boli cronice datorate lipsei de mișcare fizică. • Se uită deprinderea de a scrie de mână. • Scade capacitatea de a se concentra pe activități statice. • Dispare plăcerea de a citi o carte în format letric. • Teama de necunoscut, în materie de informatizare. • Lipsa familiarizării cu interfața uzată de fiecare platformă de învățare sau mijloc electronic (telefon, tabletă) a pus mari probleme cadrelor didactice. • Foarte mulți profesori nu știu să instaleze

		softurile necesare pentru a rula aplicațiile online sau să realizeze activități interactive utilizând diferite softuri. • Foarte mulți profesori nu știu să realizeze interactivitate online utilizând diferite platforme sau softuri.
PĂRINȚII	▪ Datorită acestei situații neplăcute, mulți părinți, în special părinții care au copii în clasele mici, reușesc să-și îmbunătățească cultura educativă pentru a reuși să suplinească învățământul la distanță.	▪ Răspunderea realizării temelor, lecțiilor și acelorlalte activități didactice cade pe umerii părinților în proporție de 80%-90% ▪ Părinții în cea mai mare parte nu dispun de cultura educațională necesară realizării școlii online, mulți părinți nu dispun de resursele necesare pentru a devenii profesor. ▪ În aceste condiții părinții constată cu ce dificultăți se confruntă în activitatea didactică profesorii.
RESURSE MATERIALE/OFERTĂ CURRICULARĂ	✓ Pentru elevii din ciclul gimnazial sau de la nivel liceal unde se studiază Tehnologia Informațiilor și a Comunicării, activitățile școlii on-line se desfășoară cu destulă ușurință. ✓ Ușurința acestor activități este evidențiată în cadrul liceelor sau colegiilor unde există o bază materială optimă, iar elevii la rândul lor au resursele necesare pt. a achiziționa echipament informatic. ✓ Oferta curriculară este bogată, în unele situații depășind posibilitățile de realizare a achizițiilor intelectuale ale elevilor buni și foarte buni la învățătură.	✓ Pentru elevii din mediul rural sau urban, care nu au mijloacele materiale să achiziționeze un laptop sau calculator desfășurarea lecțiilor online s-a făcut numai pe telefonul smart. ✓ Interfața fiecărui mijloc utilizat (calculator, laptop, tabletă, telefon cu android sau Iphone) pentru învățarea online a pus la grea încercare cultura elevilor.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
ELEVII	a) Dezvoltarea abilităților de	a) Lipsa de comunicare și

	a) utiliza TIC-ul pentru a învăța. b) Identificarea de soluții la problema eficientizării muncii. c) Identificarea unor posibile job-uri de viitor.	socializare determină apariția pe termen lung a dezechilibrelor emoționale. b) Joaca timp îndelungat pe calculator duce la apariția modificărilor la nivelul coloanei vertebrale.
CADRELE DIDACTICE	a) Profesorul învață la rândul său cum să utilizeze un calculator pentru a învăța. b) Se perfecționează abilitățile de operare TIC.	a. Uităm cum să comunicăm cu elevii. b. Uităm să empatizăm cu educabilii, nu le mai înțelegem emoțiile, nevoile etc.
PĂRINȚII	a) Elevii vor fi mai bine pregătiți pentru o piață a muncii unde informatizarea și digitizarea vor fi cap de listă, indiferent de domeniul de activitate. b) Socializarea cu părinții oferă acestora din urmă posibilitatea de a afla aspecte din viața copilului lor, aspecte pe care nu le-au știut până la momentul respectiv.	a. Copiii pot fi predispuși la comoditate. b. Interacțiunea socială se desfășoară numai cu părinții și uneori poate duce la lipsă de interacțiune cu parteneri de aceeași vârstă, deci la o izolare socială.
RESURSE MATERIALE/OFERTĂ CURRICULARĂ	❖ Digitizarea resurselor educative reprezintă o mare oportunitate pt. că în acest mod se produc și se valorifică experiențe noi de învățare, se utilizează noi metode, se îmbunătățesc metodele tradiționale se diversifică resursele educative.	❖ Curricula și manualele actuale trebuie verificate și reevaluate în contextul lecțiilor electronice, pt. că timpul alocat parcurgerii unei lecții trebuie împărțit între identificarea re-surselor on-line utile învățării, parcurgerea informației și la final parcurgerea unor fișe sau teste prin intermediul cărora elevii să verifice stadiul de aprofundare a materiei. ❖ Curricula și manualele digitale trebuie adaptate noului tip de demers, trebuie reduse din conținuturi, pt. ca elevii să aibă timpul necesar studiului dar și pentru a minimiza timpul petrecut de aceștia în fața calculatorului sau tabletei.

În concluzie putem afirma că în viitor activitățile didactice pot devenii mai interesante, mai atractive și interactive, permițând elevilor să își acceseze informațiile chiar dacă nu sunt la școală în sala de clasă, astfel încât situațiile în care elevul a lipsit și nu poate recupera materia să devină tot mai puține.

În același timp constatăm posibilitatea îmbunătățirii acelor abilități specifice tehnologiei informatice, care să permită actualilor elevi să se descurce cu tehnica digitală care se modifică și se perfecționează constant.

Bibliografie

1. Ilinca, Nicolae, (2000), *Didactica geografiei*, Ed. Corint, București
2. Maria Eliza Dulamă, (2001), *Elemente din didactica geografiei*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca
3. Maria Eliza Dulamă, (2006), *Harta în predarea geografiei studii, cercetări, modele*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca
4. Maria Eliza Dulamă, (2010), *Didactica axată pe competențe*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
5. Octavian, Mândruț, (2010), *Competențe în învățarea geografiei – ghid metodologic*, Ed. Corint, București

ANALIZA UNEI SURSE ISTORICE SCRISE MĂRTURIE DE PE FRONT DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

Prof. Petri Maria, Școala Gimnazială „Ioan de Hunedoara” Sântimbru

Sursa istorică scrisă:

✓ Dragii mei părinți,

Vă scriu aceste rânduri într-un moment de liniște, dacă se poate spune așa, un moment în care armele tac. De câteva ore bune nu s-a mai auzit nici-un foc de armă sau tun, este o liniște sinistă. Ploaia ce cade neîncetat de 2 zile mi-a udat hainele până la piele, totul este ud și rece. După cum bine știți, războiul nu iartă. Nimeni nu știe dacă o să reziste sau dacă n-o să mai vadă lumina soarelui niciodată. Viața de război e groaznică. Să trăiești în tranșee nu poate fi descris. Nu am mai avut o masă caldă de când suntem în tranșee și nici nu cred că am să mai am vreuna. Mâncarea este întotdeauna rece, puțină și proastă. De spălat nici nu se pune problema. Nu mi-am mai schimbat îmbrăcăminte nici nu mai știu de când. Moartea pândește peste tot. Dacă nu ești omorât de vreun glonț, atunci sigur te omoară vreo boală, este doar o chestiune de timp. Când reușesc să adorm, lipit de peretele rece al tranșeei cu arma în mână, șobolanii prind curaj și trec pe lângă mine, iar cel mai mult mă îngrozește faptul că unii dintre camarazi îi prind și îi mănâncă. În astfel de condiții nu știu cât am să mai rezist și cât am să mai gândesc limpede. Cei mai slabi pur și simplu au ieșit din tranșee în bătaia armelor numai ca să scape de chin. Zgomotul din timpul luptelor este infernal. Nu cred că am să mai aud vreodată bine. Ce n-aș da să am măcar o pereche de bocanci uscați și niște haine spălate ...și un pat cald în care să dorm liniștit. Mi-e dor de casă, mi-e dor de grădina cu iarba verde în care obișnuiam să stau și să visez...mi-e dor de voi și de toată familia. Dacă nu am să mai am ocazia să scriu, vă spun că vă iubesc nespuse, și să stați fără grijă, am să mor cu sufletul împăcat, ca orice om ce moare pentru o cauză nobilănu am vrut niciodată ca asta să se întâmple, dar nici nu am cum să mă opun...măcar pentru voi am să spun: La revedere...dar Adio..!"

Mărturia unui soldat

30 August 1916 Cotul Donului-Rusia

Ce știi despre data sursei? Datează din 30 august 1916.

- Ce știi despre autor?

Este un soldat participant la bătălia din august 1916 de la Cotul Donului, din Rusia

- Ce știi despre societatea în care a trăit autorul?

Pare un om cultivat, care anterior războiului trăise în condiții materiale bune, era familiarizat cu igiena, care medita..., în grădina din spatele casei.... (probabil din mica nobilime).

- De ce a fost creată sursa?

Este o scrisoare de adio, a unui soldat, gata să se jertfească pentru țara lui, conștient că poate muri în orice clipă și că probabilitatea de a scăpa cu viață, în condițiile acelea este aproape inexistentă.

- Cui i se adresează sursa? Părinților aceluia soldat.

Cum analizez sursa?

- Ce fel de sursă este?

Este o sursă scrisă, o scrisoare trimisă de pe front de către un soldat, părinților săi.

- Ce prezintă sursa?

Sursa prezintă viața cotidiană, trăită de soldați, în tranșeele primului război mondial, și efectele războiului asupra psihicului soldaților.

- Ce îmi spune sursa?

Aflăm din sursă că viața se desfășura în condiții inumane. Soldații sufereau de frig, de foamete, de lipsa odihnei, a igienei minime, a îmbrăcăminte uscate, a încălțăminte corespunzătoare, de timpane perforate datorită exploziilor, de afectarea psihicului într-o măsură mai mare sau mai mică, dar și de dorul de acasă.

- Ce nu îmi spune sursa?

Nu îmi spune de când durează participarea efectivă a soldatului în desfășurarea războiului.

Nu știu naționalitatea soldatului, vârsta acestuia, ori numele lui.

Nu știu nimic despre desfășurarea vieții acestui soldat înainte de începerea războiului.

Nu știu tabăra din care acest soldat face parte.

Nu știu cu certitudine dacă a murit, ori a scăpat totuși cu viață.

- Ce alte surse am la dispoziție?

Alte surse din care pot afla informații despre viața de pe front din timpul Primului Război Mondial sunt manualele de istorie, diverse cărți ale autorilor care au tratat această temă, mărturii ale supraviețuitorilor acestui conflict armat, scrisori trimise de pe front, imagini de pe front, imagini ale armelor folosite în derularea luptelor, filme pe această temă, site-uri de pe internet, muzee, mausolee, biblioteci, arhive, enciclopedii, etc.

- Cu ce surse pot compara sursa în discuție?

Cu alte mărturii scrise/ descrieri ale vieții soldaților din tranșeele primului război mondial, sau cu informațiile din manual, ori cu cele găsite pe internet.

- Cum descriu ceea ce am făcut și rezultatele la care am ajuns?

Am încercat familiarizarea elevilor cu condițiile efective de viață, de altfel cumplite, pe care le-a trăit un simplu soldat, în cei 4 ani, infernal de lungi, cât a durat Primul război mondial.

Am încercat să găsesc un document, care să redea cât mai sugestiv posibil viața de pe front. În acest mod, empatizând cu acest soldat, elevii pot să vadă prin ochii lui, **ce** trăiește, **cum** trăiește (în ce condiții trăiește), **dacă mai speră** să trăiască – acest soldat, ce ar putea fi de fapt, o rudă mai îndepărtată a oricărui dintre noi.

În ce privește rezultatele la care se ajunge, consider ca plecând **de la analiza generală** a datelor (în ce privește sistemele de alianțe anterioare declanșării primului război mondial, etapele desfășurării războiului), **spre particular**, prin analiza acestui caz concret, elevii reușesc să înțeleagă mult mai bine, condițiile efective de derulare, dar și ce au trăit de fapt acei soldați, care au murit cu milioanele pe front, sau care au sfârșit prin a fi mutilați pe viață.

STUDIU - IMPORTANȚA PARTENERIATULUI ȘCOALĂ - FAMILIE ÎN REUȘITA ACTIVITĂȚILOR EDUCATIVE

Înv. Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpeni

„Prezența părinților poate transforma cultura școlii.” (S. L. Lightfoot)

Educația reprezintă procesul prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane a fiecărui individ, precum și procesul de transmitere a civilizației generațiilor ulterioare, realizat în contextul existenței sociale a omului, fiind o condiție necesară pentru dezvoltarea, perpetuarea și progresul societății așa cum o cunoaștem. Astfel, educația nu se raportează doar la individ ci la întreaga societate. Educația începe de la primele momente ale vieții și se continuă pe tot parcursul acesteia.

Familia, școala și societatea sunt cele trei instanțe ce au o contribuție incontestabilă în educația copilului. Pentru orice persoană familia este un univers inconfundabil de care sunt legate strâns nașterea, creșterea, formarea și dezvoltarea personalității. Totodată, familia reprezintă mediul în care învață să articuleze primele sunete, să decodifice primele semne și simboluri ale vieții. Cu alte cuvinte, familia este mediul social-afectiv unic în care copilul se pregătește pentru confruntarea cu viața, cu munca, cu greutățile și obstacolele inerente ascensiunii sale. Aici, în familie se învață normele etice, de comportare, se delimitează binele de rău, dreptul de injust, se formează conduite dezirabile în raport cu modelul normativ al societății. Familia, prin mijloacele sale specifice, afective și morale furnizează individului informații utile formării și integrării lui sociale.

Școala a fost dintotdeauna creată ca o instituție structurată astfel încât, în mod sistematic, să asigure instruirea și educarea tinerei generații dintr-o societate. Susținerea problematicei școlare prin parteneriatul profesor-părinte devine o constituentă de bază în conceptul școlii de azi. Țelul primordial în pregătirea reușitei relației școală-familie este schimbarea mentalității și de inițiativă a părinților. Comunicarea permanentă școală-familie se instituie în interesul copiilor, în beneficiul lor, în scopul randamentului școlar. Așadar, această colaborare școală familie, deține un dublu rol, eficientizarea procesului instructiv-educativ, dar și schimbarea mentalității părinților în sensul responsabilizării și implicării în programul de rezolvare a cerințelor sociale locale. Deși, nu este un lucru mai puțin știut că, în prezent, în unele școli din România, părintele participă doar la ședințele cu părinții, interesându-l în principal situația școlară a propriului copil, sau când primește o înștiințare de la cadrul didactic.

În scopul reușitei școlare a elevilor devine oportună o relație strânsă îndeosebi cu familia, cât și o participare a celorlalți factori implicați în educarea elevului. Poziția familiei ar trebui să fie aceea de partener implicat într-un proces de dezvoltare, de precizare a drumului și rolului social pe care îl va alege copilul.

În contextul relației școală-familie părinții trebuie să accepte o conectare totală la problemele școlii, ale clasei, sporindu-și astfel, cunoștințele psihopedagogice. Aceste cunoștințe le vor fi necesare analizei și interpretării corecte a potențialului propriului copil, vis-à-vis de cerințele curriculare. Părintele devine, astfel, capabil în a-și evalua propriul copilul. În funcție de vulnerabilitățile acestuia, pe care le-a descoperit, părintele îl va susține, îl va îndruma, îl va încuraja, îi va stimula încrederea în sine, îi va doza eforturile de învățare.

O strânsă colaborare cu familia elevilor se poate realiza prin parteneriatele școlare, modalități potrivite pentru realizarea unor activități educative școlare și extrașcolare prin acțiunea comună a elevilor, a dascălilor și a părinților. Prin încheierea parteneriatelor cu părinții, aceștia sunt încurajați să ia parte la planificarea și derularea programelor educative pentru copii, ceea ce implică o responsabilizare și o eficiență sporită. Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup, pot înțelege mai bine rolul lor educativ. Printre obiectivele principale ale colaborării dintre instituțiile educative și familie putem aminti: înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării școală – familie, creșterea gradului de implicare a părinților în toate activitățile școlare și extrașcolare, schimbarea mentalității neadecvate a unor părinți față de școală, cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor, învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comune elevi – părinți – cadre didactice.

Pentru realizarea parteneriatului cu părinții este esențial ca: părinții să fie priviți ca participanți activi, care pot aduce o contribuție reală și valoroasă la educarea copiilor lor, să se recunoască și să se valorifice informațiile date de părinți referitor la copii, părinții să ia parte la adoptarea deciziilor referitoare la copiii lor, responsabilitatea să fie împărțită între părinți și dascăli, părinții să continue programul educativ acasă, să urmărească în mod regulat progresul copiilor lor, să ia parte și să sprijine activitățile extrașcolare organizate împreună cu școala.

Cultivarea unor relații de parteneriat efectiv între școală și familie, în sprijinul educației și creșterii copilului constituie cheia succesului viitor în adaptarea și integrarea școlară. Relațiile de colaborare dintre părinți și unitatea de învățământ constituie primul pas către o educație deschisă, flexibilă și dinamică a personalității copilului. Procesul de colaborare cu părinții asigură atingerea scopului educațional, și anume de a obține dezvoltarea globală a copilului. Prin colaborarea părinților cu școala, aceștia pot completa, sprijini și dezvolta personalitatea copilului.

Prin această relație de colaborare atât școala cât și familia fac eforturi comune în scopul creării de măsuri asiguratorii și metode eficiente pentru o educație de calitate, scopul fiind acela al succesului școlar. Colaborarea profesor-părinte se focalizează pe interesul educației formative a copiilor. Din această conlucrare copiii ies câștigători. Educația eficientă susținută prin eforturile conjugate ale dascălilor cu părinții se regăsește în randamentul școlar și într-o perspectivă benefică în context social.

O educație adevărată și reală se fundamentează în familie și se continuă în școală. Pe de altă parte, tot ceea ce copilul învață în școală pierde din importanță și eficiență în condițiile în care părinții nu întăresc și nu valorifică programul educativ desfășurat în cadrul acesteia. Toate aceste motivații conduc la necesitatea realizării parteneriatelor reale dintre familie și școală, în care spre beneficiul copiilor, implicarea familiei în viața grădiniței să fie una concretă, activă și de durată, așa încât membrii acestora să devină parteneri reali în educația copiilor lor.

Am considerat că implicând părinții în activități școlare și extrașcolare, acestea vor fi mai atractive pentru școlari, iar părinții vor fi mai implicați și mai conștienți de actul didactic, de importanța școlii în viața copilului, realizând, astfel progres în activitatea didactică.

Familia, școala, comunitatea sunt componente indestructibile ale efortului de definire instructiv-educativă a copilului. Instruirea și educația elevului nu sunt integrale fără aportul părinților sau al societății.

Familia poate influența pozitiv participarea elevilor la activitățile școlare, cât și disponibilitatea lor pentru a învăța lucruri noi. Atitudinea părinților față de școală, accentuând beneficiile ei, devine un factor promotor al motivării copiilor spre studiu. Participarea părinților la viața școlară le-a dat posibilitatea multora să se convingă de utilitatea învățăturii. Colaborarea cu familia este unul dintre elementele indispensabile ale reușitei școlare.

Bibliografie:

Agabrian, Mircea, Millea, Vlad, Parteneriate școală-familie-comunitate. Studiu de caz, Institutul European, Iași, 2005.

Baran-Pescaru, A., Parteneriat în educație: familie-școală-comunitate, Editura Aramis, București, 2004.

Bonchiș, Elena, Familia și rolul ei în educarea copilului, Editura Polirom, București, 2011

Revista Învățământul Preșcolar și Primar, nr. 1-2, Editura Arlequin, 2014.

PROIECT TEMATIC – MICUL ROMÂNĂȘ

Prof. inv. preșcolar Mureșan Doina Maria – Grădinița P.P. Step by Step nr.12, Alba Iulia

Prof. inv. preșcolar Roff Nicoleta Maria – Grădinița P.P. Step by Step nr.12, Alba Iulia

Plecând de la premisa că un popor care nu-și cunoaște și apreciază trecutul este un popor fără viitor, am considerat că este necesar ca preșcolarii să cunoască o parte din trecutul istoric al poporului nostru, al orașului nostru, Alba Iulia. De aceea, am inclus în cadrul acestui proiect tematic primele elemente de istorie, chiar dacă activitățile se desfășoară online.

- La poarta sufletelor noastre de albaiulieni, de români, tresaltă inimile de bucurie că se apropie marea sărbătoare: 1 Decembrie, Ziua Națională a României. Dorim să o întâmpinăm așa cum se cuvine: cu veselie, cu bunătate, empatie și ospitalitate, deși trecem prin vremuri grele, pandemia de coronavirus. Să încercăm să sădim în sufletele copiilor dragostea pentru țară, pentru orașul nostru minunat, Alba Iulia și mai ales, recunoștința pentru cei care s-au jertfit, ca noi astăzi să putem fi liberi.
- Suntem mândri că la Alba Iulia s-a înfăptuit unirea Moldovei cu Țara Românească și Ardealul nostru mândru. Prin urmare, mediul natural geografic, istoric și cultural trebuie cunoscut, înțeles și de ce nu, îmbogățit și promovat. Considerăm că este timpul să dezvoltăm din nou acele sentimente și atitudini civice pozitive care să motiveze viitoarele valori ale orașului nostru, Alba Iulia, ale țării noastre.

Acesta a fost punctul de plecare în derularea acestui proiect tematic.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

 Comportamente prosociale, de acceptare și de respectare a diversității;

Autocontrol și expresivitate emoțională; Conceptul de sine; Curiozitate, interes și inițiativă în învățare; Activare și manifestare a potențialului creativ; Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute; Manifestarea unei atitudini pozitive față de limba română; Exprimarea orală a mesajului, a emoțiilor etc. (comunicare expresivă); Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat; Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat

COMPORTAMENTE VIZATE:

 Își coordonează mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodii; Exersează, cu sprijin, autoaprecierea pozitivă, în diferite situații educaționale; Își promovează imaginea de sine, prin manifestarea sa ca persoană unică, cu caracteristici specifice; Demonstrează acceptare și înțelegere față de celelalte persoane din mediul apropiat; Recunoaște și exprimă emoții de bază, produse de piese muzicale, texte literare, obiecte de artă etc.; Demonstrează abilități de autocontrol emoțional

OBJECTIVE OPERAȚIONALE:

 să cunoască și să recunoască însemnele naționale: stema, steagul, harta României; să conștientizeze importanța istorică a orașului Alba Iulia; să înțeleagă semnificația zilei de 1 Decembrie; să exprime atitudini pozitive față de țară și popor; să descrie și să recunoască evenimente importante din istoria orașului nostru; să cunoască și să respecte tradițiile culturale, naționale

RESURSE UMANE: 20 preșcolari, educatoare, părinți

RESURSE MATERIALE: enciclopedie, ilustrații, costume populare, stema țării și a orașului, imagini cu Alba Iulia, cutii carton, ziare, aracet, pensule,, steagul tricolor, filmulețe de pe youtube;
METODE ȘI PROCEDEE: observația, conversația euristică, explicația, demonstrația, brainstorming, posterul

SCRISOARE DE INTENȚIE CĂTRE PĂRINȚI:

Dragi părinți,

Se apropie ziua de 1 Decembrie, ziua Națională a României și în cadrul activităților pe care le vom desfășura cu copiii, vom organiza proiectul tematic „Micul românăș”. În acest scop, vă rugăm să discutați cu copiii d-voastră evenimente sau aspecte pe care le-ați observat împreună și care au legătură cu acest subiect. Orice materiale, legate de temă, pe care puteți prezenta în cadrul activităților desfășurate pe platforma Zoom sau pe grupul de whatsapp, pentru observare și discutare ne-ar fi de mare folos: imagini, reviste, diferite poze legate de această temă. De asemenea, orice sugestie din partea d-voastră, pentru realizarea unor activități cât mai interesante cu copiii, este binevenită. Vă mulțumim, Educatoarele și copiii grupei.

CUTIUȚA CU ÎNTREBĂRI

Ce știu copiii	Ce doresc să afle
- Cum se numește orașul în care locuim; Monumentele istorice importante din orașul nostru; 1 Decembrie este o sărbătoare națională; Românii o sărbătoresc în fiecare an; Locuitorii României sunt români și vorbesc limba română; Steagul tricolor și semnificația culorilor	- Care este importanța istorică a orașului nostru; Fapte și evenimente deosebite din istoria neamului nostru, a orașului nostru; Semnificația acestei sărbătorim 1 Decembrie; Locul unde s-a sărbătorit prima dată Unirea; Alte simboluri ale României: stema și Imnul de Stat; Cetatea Alba Carolina; Legenda tricolorului

Data	Denumirea activității	Sarcini de lucru	Activitatea metodică
Miercuri	Întâlnirea de dimineață: salutul, prezența, calendarul naturii, activitatea de grup, înviorare Activitate integrată – DȘ (cunoșterea mediului) + DOS (ed.pt.r. om și societate) - <i>“Frumusețile și bogățiile orașului nostru”</i> DLC (ed.limbajului) - 1 Decembrie – Ziua Națională a României Moment de mișcare: Dans popular - Alunelu Momentul poveștilor: <i>Am fost și eu la Alba Iulia și am văzut unirea cea mare</i> Provocare: <i>Provocările stegulețului tricolor</i>	-să participe la activitate, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de auditor; să transmită mesaje simple, să reacționeze la acestea; să audieze cu atenție un text, să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înțeles; să reproducă povestirea „Am fost și eu la Alba Iulia și am văzut unirea cea mare” pe baza tabloului, respectând ordinea derulării faptelor; să răspundă corect la întrebările adresate de educatoare; să-și formeze o ținută corporală corectă, executând mișcări motrice de bază	Trimiterea pe grupul de whatsapp a linkului pentru intrarea pe Zoom. YouTube: 1 Decembrie – Ziua Națională a României https://youtu.be/HIAUycnLNyw YouTube: Momentul de mișcare - Dans popular - Alunelu https://www.youtube.com/watch?v=J4EnJE9a64U Audiție de pe YouTube: <i>Am fost și eu la Alba Iulia și am văzut Unirea cea mare</i> https://www.youtube.com/watch?v=UGAD9vjwEFk Wordwall - Provocările stegulețului tricolor https://wordwall.net/ro/resource/7550272/provoc%C4%83rile-stegule%C8%9Bului-tricolor
Joi	Întâlnirea de dimineață: salutul, prezența, calendarul naturii, activitatea de grup, înviorare DȘ (activitate matematică) - Spune unde sunt stegulețele?	să enumere culorile tricolorului; să descopere și să denumească pozițiile spațiale (pe, sub, lângă, în, în față, în spate); să descrie caracteristicile stegulețului	Linkul pentru întâlnirea pe Zoom Întâlnirea de dimineață - salutul, prezența, calendarul naturii, activitatea de grup, înviorare YouTube - Momentul de

	(poziții spațiale) Momentul de mișcare: Hai la hora mare DEC - educație muzicală - Audiție „Drag mi-e jocul românesc” Provocare: <i>Exercițiu pentru stimularea limbajului "Sunt român și sunt mândru pentru că..."</i>	privind: forma, culorile, semnificația culorilor, prin antrenarea tuturor organelor de simț; să plaseze obiectele într-un spațiu dat; să completeze propoziția lacunară exersând limbajul și creativitatea	mișcare: Hai la hora mare https://www.youtube.com/watch?v=G4jeX0qHxH8&t=30s Youtube: Drag mi-e jocul românesc https://www.youtube.com/watch?v=ZPTvNxbmjSY
Vineri	Întâlnirea de dimineață: salutul, prezența, calendarul naturii, activitatea de grup, înviorare Activitate integrată - DLC (ed.limbajului)+ DOS (activ.practică) „Micul român” DEC (ed.plastică) – Tricolorul românesc – (pictură, modelaj) Momentul de mișcare: Portul popular Momentul poveștilor – Drapelul României Provocare: Micul român (costumul popular românesc)	-să transmită mesaje simple, să reacționeze la acestea; să descopere modalități de organizare în realizarea unor sarcini ; să exerseze deprinderi tehnice specifice activ. practice (rupere, mototolire, aplicație) și plastice (picură, modelaj); să-și formeze o ținută corporală corectă, executând mișcări motrice de bază	Linkul Zoom. Întâlnirea de dimineață: salutul, prezența, activitatea de grup, calendarul naturii, YouTube: Momentul de mișcare – Portul popular https://www.youtube.com/watch?v=rnzxyAMyIk Vizionare filmuleț pe YouTube: Drapelul României https://www.youtube.com/watch?v=8kuGsYHQrMc

BIBLIOGRAFIE

- Curriculum pentru educația timpurie, 2019;
- Aurelia Ana, Smaranda Maria Cioflică, *Proiecte tematice orientative*, Ed. Tehno-Art, 2003;
- Metoda proiectelor la vârste timpurii, Ed. Miniped, București, 2002

PROIECT DIDACTIC

Prof. Pașca Alina Maria, Liceul Tehnologic "Vlădeasa" Huedin

Grupa: combinată (mică-mijlocie-mare)

Prof.înv.preșcolar: Pașca Alina Maria

Tema anuală de studiu: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „Primăvară, bine ai venit!”

Tema săptămânală: „Pe aripi de primăvară”

Tema zilei: „Din suflet pentru mama”

Forma de realizare: activitate integrată

Domenii experiențiale: DLC/DȘ/DEC/DOS/DPM

Tipul activității: mixtă/fixare și sistematizare de cunoștințe/formare de priceperi și deprinderi

Durata: 1 zi

DOMENII DE DEZVOLTARE IMPLICATE:

- dezvoltarea fizică, a sănătății și igienei personale
- dezvoltarea socio-emoțională
- capacități și atitudini față de învățare
- dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii
- dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Dimensiuni ale dezvoltării:

- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare
- Sănătate (nutriție, îngrijire, igienă personală) și practici privind securitatea personală
- Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate
- Autocontrol și expresivitate emoțională
- Curiozitate, interes și inițiativă în învățare
- Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)
- Activare și manifestare a potențialului creativ
- Ascultarea activă a mesajului pentru înțelegerea și receptarea lui (comunicare receptivă)
- Exprimarea orală a mesajului, a emoțiilor etc. (comunicare expresivă)
- Manifestarea unei atitudini pozitive față de limba română
- Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat
- Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat
- Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare

Comportamente vizate:

- 1.1. Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei
- 1.2. Participă la activități fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare
- 1.3. Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate
- 3.2. Manifestă deprinderi de păstrare a igienei personale
- 1.1. Manifestă încredere în adulții cunoscuți, prin exersarea interacțiunii cu aceștia
- 4.1. Recunoaște și exprimă emoții de bază, produse de piese muzicale, texte literare, obiecte de artă etc.
- 1.1. Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi
- 2.1. Realizează sarcinile de lucru cu consecvență
- 2.2. Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți.
- 3.1. Manifestă creativitate în activități diverse
- 3.3. Demonstrează simț muzical ritmic, armonic prin cântec, joc cu text și cânt, dans etc.
- 1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă)
- 2.1. Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă)
- 3.1. Participă la experiențe de lucru cu cartea, pentru cunoașterea și aprecierea cărții
- 3.2. Discriminează/diferențiază fonetic cuvinte, silabe, sunete și asociază sunete cu litere
- 1.1. Se familiarizează cu sunetele specifice limbii române
- 1.2. Înțelege mesaje simple
- 1.3. Participă la activitățile de grup și la activitățile de joc în calitate de auditor
- 2.1. Pronunță corect sunetele specifice limbii române
- 2.2. Participă la activitățile de grup și la activitățile de joc, în situații uzuale, în calitate de vorbitor
- 2.3. Utilizează structuri orale simple
- 3.2. Utilizează structurile orale însușite în contexte familiare, cunoscute (ex. în cadrul jocurilor de rol, sau în dramatizări, teatru de păpuși, etc.)
- 1.4. Identifică posibile răspunsuri/soluții la întrebări, situații - problemă și provocări din viața proprie și a grupului de colegi
- 1.5. Realizează, în mod dirijat, activități simple de investigare a mediului, folosind instrumente și metode specifice
- 2.1. Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și cu numerația
- 2.2. Demonstrează familiarizarea cu informații despre mărime, formă, greutate, înălțime, lungime, volum
- 2.3. Identifică și numește formele obiectelor din mediul înconjurător
- 2.4. Efectuează operații de seriare, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor

3.1. Evidențiază caracteristicile unor obiecte localizate în spațiul înconjurător

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

1. **ADP:** Primirea copiilor

2. **ALA:** Joc liber

3. **ADP:**

- *Salutul: „Bună dimineața, primăvară!”*
- *Prezența: „Care floare lipsește din buchet?”*
- *Calendarul naturii: zilele săptămânii, lunile anului, anul, starea vremii*
- *Momentul de lectură: „Mama mea este...” – descrierea fiecărei mămici*
- *Activitatea de grup: „Daruri pentru mama”*
- *Noutatea zilei: „Inimioara cu surprize”*
- *Momentul de mișcare: „Câte unul pe cărare”-joc cu text și cânt*
- *Micul dejun-deprinderi de autoservire*
- *Servirea ceaiului-deprinderi de autoservire*
- *Mă pregătesc pentru activități-deprinderi de ordine și disciplină*
- *Tranziții:*
 - „Bat din palme clap, clap, clap”
 - „Șarpele”

4. **ALA 1:**

- *Joc de masă: „Colier pentru mama”- grupa mică*
- *Știință: „Un buchet de flori pentru mama mea”-grupa mijlocie*
- *Artă: „Pentru tine, dragă mamă!”-grupa mare*

5. **ADE:**

- Activitate integrată: DLC+DȘ1+DȘ2+DOS1+DEC2 *„Inimioare pentru mama mea”*
- DOS (activitate practică): *„Coș cu flori pentru mama mea”*

6. **ALA 2:**

- *Joc muzical : „Uite așa”*
- *Joc de atenție: „Așază inimioara la culoarea ei”*
- *Joc distractiv: „Șarpele”*
- *Jocuri distractive inițiate de copii*

7. **ADP:** Plecarea copiilor.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul activităților, copiii vor fi capabili:

ADP

- ☞ Să salute adecvat educatoarea și colegii de grupă;
- ☞ Să enumere copiii absenți;
- ☞ Să atașeze floarea cu poza fiecăruia pe buchet;
- ☞ Să precizeze ziua, luna și anotimpul în care suntem;
- ☞ Să enumere zilele săptămânii, lunile anului și anotimpurile;
- ☞ Să descrie fenomenul meteo caracteristic zilei;
- ☞ Să își descrie propria mamă;
- ☞ Să deseneze liber chipul mamei (nivel II);
- ☞ Să participe la activitățile de autoservire, ordine, disciplină și igienă.

ALA 1

Joc de masă

- ☞ Să înșire individual mărgelile pe sârma pentru flori;
- ☞ Să confecționeze câte un colier personalizat pentru mama;

Știință

- ☞ Să lipească pe buchetul din hârtie atâtea flori cât indică cifra;
- ☞ Să numere crescător în centrul 0-5;
- ☞ Să utilizeze materialele puse la dispoziție în scopul îndeplinirii sarcinii;

Artă

- ☞ Să contureze inimioara și ghiocelul pe folia de laminator;
- ☞ Să scrie în cadrul marcat cuvântul „MAMA”;
- ☞ Să picteze inimioara și ghiocelul cu culorile corespunzătoare;

ADE 1

- ☞ Să enumere caracteristici ale anotimpului primăvara pe baza metodei Explozia stelară;
- ☞ Să asculte povestea „Inimioare, inimioare” de Sarina Cassvan;
- ☞ Să identifice trăsături morale ale băiatului, precum bunătatea, sinceritatea, hărnicia, dărnicia, respectul, etc.;
- ☞ Să urmărească linia poveștii concomitent cu imaginile;
- ☞ Să interpreteze cântecele cunoscute specifice zilei de 8 martie;
- ☞ Să efectueze calcule mintale simple, cu o unitate, în centrul 0-10 (nivel II);
- ☞ Să numere crescător și descrescător în centrul 0-3/0-5/0-10;
- ☞ Să precizeze momentele povestirii în ordine cronologică;
- ☞ Să formuleze întrebări și să dea răspunsuri legate de conținutul poveștii;
- ☞ Să modeleze turtă dulce în formă de inimă, precum și alte forme, din plastilină;
- ☞ Să deruleze jocul de rol „La taraba cu dulciuri”;
- ☞ Să utilizeze banii pentru achiziționarea turtei de la tarabă;
- ☞ Să efectueze operații simple de adunare și scădere în momentul achiziționării turtelor (nivel II);

ADE 2

- ☞ Să lipească inimioarele personalizate pe exteriorul coșulețului din farfurii de unică folosință;
- ☞ Să introducă vata, penele și iarba decorativă în coșuleț;
- ☞ Să decoreze florile din hârtie cu diferite elemente (sclipici, paiete);
- ☞ Să lipească florile din hârtie pe bețele de frigărui;
- ☞ Să introducă florile în coșuleț;
- ☞ Să interpreteze un cântec specific zilei de 8 martie;

ALA 2

- ☞ Să execute mișcările corespunzătoare versurilor jocului muzical „Uite așa”;
- ☞ Să creeze alte mișcări adecvate liniei melodice a jocului muzical „Uite așa”;
- ☞ Să atașeze inimioarele de culoare roșu, galben și albastru în spațiul corespunzător;
- ☞ Să manifeste spirit de echipă și înțajutorare pe parcursul derulării competiției;
- ☞ Să respecte regulile jocului „Așează-mă la culoarea mea!”;
- ☞ Să se așeze în linie în cadrul jocului „Șarpele”;
- ☞ Să interpreteze rolul șarpelui care își caută mâncarea;
- ☞ Să formeze tunelul din picioare;
- ☞ Să păstreze ordinea și disciplina pe parcursul derulării jocului.

STRATEGII DIDACTICE

METODE ȘI PROCEDEE:

ADP: conversația introductivă, conversația de reactualizare, conversația euristică, exercițiul, instructajul, conversația de încheiere.

ALA1: conversația introductivă, conversația de reactualizare, explicația, demonstrația, exercițiul, povestirea, turul galeriei, conversația catehetică, conversația de încheiere.

ADE 1: conversația introductivă, conversația de reactualizare, conversația euristică, explicația, demonstrația, explozia stelară, exercițiul, lectura educatoarei, modelajul, jocul de rol, problematizarea, algoritmizarea, tehnica R.A.I., conversația catehetică, conversația de încheiere.

ADE 2: conversația introductivă, conversația de reactualizare, demonstrația, instructajul, exercițiul, turul galeriei, conversația catehetică, conversația de încheiere.

ALA 2: conversația introductivă, explicația, demonstrația, exercițiul, conversația de încheiere.

MATERIAL DIDACTIC:

ADP: calendarul naturii, flori cu poza fiecărui copil pentru prezență, buchet de flori din carton, creioane colorate, foi A4, cutia-inimioară cu surprize.

ALA 1: sârmă pentru flori, mărgel colorate, buchete de flori din hârtie, flori din hârtie colorată, lipici, folii laminate, planșe-model pentru conturarea tabloului, culori acrilice, pensule, markere.

ADE 1: Zâna Primăvară, flori cu întrebările specifice metodei explozia stelară, planșe reprezentative poveștii „Inimioare, inimioare” de Sarina Cassvan, turtă dulce, plastilină, șorțulețe, bani din hârtie, inimă de pluș, inimioare autocolante.

ADE2: farfurii colorate de unică folosință, lipici, paie, bețe pentru frigărui, lingurițe verzi de unică folosință, vată, pene, iarbă decorativă, floricele colorate, inimioare colorate personalizate cu diferite mesaje, sclipici, paiete.

ALA2: laptop, boxe, inimioare colorate (roșu, galben și albastru), turtă dulce în formă de inimă.

FORME DE ORGANIZARE:

ADP: frontal, individual.

ALA 1: frontal, pe grupe, individual.

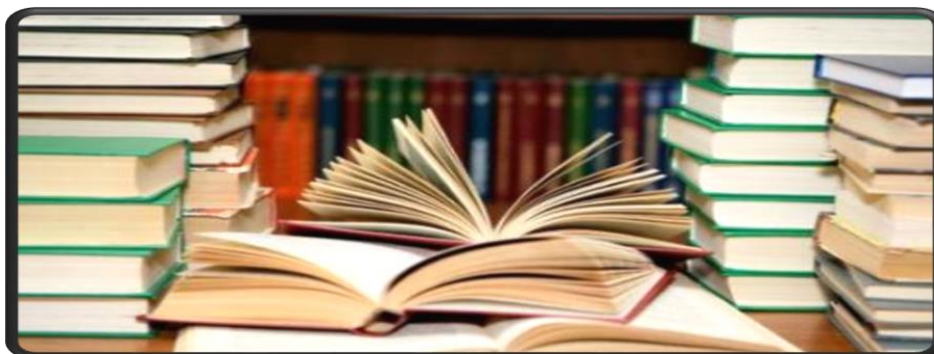
ADE 1: frontal, individual.

ADE 2: frontal, individual.

ALA 2: frontal, pe echipe, individual.

BIBLIOGRAFIE:

- 📖 Camelia Munteanu, Eusebiu Neculai Munteanu, *Ghid pentru învățământul preșcolar. O abordare din perspectiva noului curriculum*, Editura Polirom, Iași, 2009.
- 📖 Constantin Cucoș, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Ediția a III- a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2009.
- 📖 Crenguța Lăcrămioara Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.
- 📖 Liliana Stan, *Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*, Editura Polirom, Iași, 2014.
- 📖 M.E.N., *Curriculum pentru educația timpurie*, 2019.
- 📖 Mușata-Dacia Bocoș, *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*, Editura Polirom, Iași, 2013.
- 📖 *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*.



Activitatea debutează cu *Întâlnirea de dimineață*, în cadrul căreia copiii vor fi așezați pe covor în formă de cerc, pentru a avea contact vizual cu întreaga grupă.

Voi saluta integral grupa „Bună dimineața, primăvară!”, iar copiii vor răspunde cu cântecelul *Bună dimineața*.

Bună dimineața

„Bună dimineața

Se ridică ceața

Veverița-și spală botul

Cască ursul ca netotul.

Bună dimineața

Se ridică ceața

Baciul spală pe Lăbuș

Și Lăbuș pe măgăruș,

Bună dimineața

S-a sculat și rața

Și rățoiu-n pijama

Și vulpoiul după ea.”

Activitatea va continua cu așezarea cartonașelor pe calendarul naturii în funcție de ziua, luna, anotimpul și anul în care suntem. Copiii vor fi numiți în mod aleatoriu să așeze cartonașele și să enumere zilele săptămânii, lunile anului și cele patru anotimpuri. De asemenea, vor preciza și starea vremii.

Educatorea le prezintă copiilor un buchet cu flori, unde copiii prezenți vor atașa floarea cu poza lor, iar lângă buchet vor așeza florile copiilor care lipsesc.

Activitatea va continua cu un moment de lectură, în cadrul căruia fiecare copil își va descrie propria mamă. Preșcolarii de grupă mare vor desena pe o foaie A4 chipul mamei lor și vor enunța motivele pentru care își iubesc mama.

Educatorea le prezintă copiilor cutia-inimioară cu surprize care va fi deschisă la finalul zilei, după îndeplinirea tuturor sarcinilor propuse.

Cu ajutorul tranziției „Bat din palme clap, clap, clap, /Din picioare trap, trap, trap, /Ne-nvârtim, ne răsucim/Și la mese noi pornim!”, preșcolarii vor fi îndrumați spre centrele de interes deschise, în funcție de grupa în care se află fiecare preșcolar (mică, mijlocie, mare). Preșcolarii din grupa mică se vor așeza la centrul Joc de masă, preșcolarii din grupa mijlocie se vor așeza la centrul Știință, iar preșcolarii din grupa mare se vor așeza la centrul Artă.

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE 1

JOC DE MASĂ

La acest centru se vor așeza preșcolarii din grupa mică și vor avea la dispoziție sârmă pentru flori și mărgelile colorate, cu ajutorul cărora vor confecționa coliere pentru mame. Aceștia vor introduce mărgelile pe sârmă în funcție de preferințele fiecăruia, realizând astfel coliere în funcție de imaginația și creativitatea fiecăruia.

ȘTIINȚĂ

La acest centru se vor așeza preșcolarii din grupa mijlocie, unde vor avea de lipit pe hârtie de culoare verde sub forma unui buchet, atâtea flori colorate cât indică cifra, în centrul 0-5.

ARTĂ

La acest sector se vor așeza preșcolarii din grupa mare și vor avea la dispoziție culori acrilice, pensule, markere de culoare neagră, folii laminate și fișe cu conturul unei inimi cu un ghiocel în centru lângă care este scris cuvântul MAMA. Preșcolarii vor trebui să așeze foliile laminate peste

fișa cu imagine și vor trebui să traseze conturul cu markerul negru, după care să picteze cu culorile corespunzătoare ghiocelul, iar inimioara cu culoarea roșu. Vor realiza astfel un tablou, asemeni picturilor pe sticlă.

Preșcolarii care finalizează activitatea mai repede la un centru vor avea posibilitatea să participe la activitățile desfășurate la celelalte centre.

Lucrările copiilor vor fi expuse, aceștia având posibilitatea să realizeze un Tur al galeriei, astfel încât să fie evidențiată munca individuală a fiecăruia, precum și activitățile diferite pe care le-au desfășurat.

După încheierea activității pe centre, copiii vor merge la baie pentru realizarea igienei zilnice, cu ajutorul tranziției „*Bat din palme clap, clap, clap, /Din picioare trap, trap, trap, /Ne-nvârtim, ne răsucim/Și la baie noi pornim!*”, după care vor servi micul dejun, iar educatoarea le va prepara ceaiul fiecăruia.

După servirea ceaiului, preșcolarii se vor așeza pe scăunele în semicerc și se vor pregăti pentru următoarea activitate.

RELIGIA ȘI NATURA (I)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Prof. Simu Alexandru, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Preocuparea pentru un mediu curat și mai puțin poluat este o activitate care implică deopotrivă organizațiile guvernamentale și neguvernamentale dar este și o preocupare în care s-a implicat și biserica catolică prin suveranul său și nu numai, o preocupare pentru viitorul vieții pe Pământ.

În acest context în anul 2015, Papa Francisc publică enciclica „*Laudato si*” (Fig.1) în care se exprimă grija pentru casa noastră comună. A fost semnată de suveranul pontif la 24 mai 2015 și a fost publicată în 18 iunie a aceluiași an, este un document deosebit de important în ceea ce privește ecologie integrală în care se subliniază că preocuparea pentru natură, echitatea față de cei săraci, angajamentul în societate, dar și bucuria și pacea interioară sunt inseparabile.



Simbol al enciclicei „*Laudato si*” (Fig.1)

Astfel în „*Laudato si*” se prezintă un nou mod de a privi și gândi „ecologia integrală” deoarece natura nu este un „simplu codru” al vieții umane, este o nouă atitudine față de grija deosebită care trebuie acordată față de casa noastră comună. Lucrarea împărțită în șase mari capitole, a preluat într-o optică de colegialitate diversele contribuții ale conferințelor episcopale din lume, și se încheie cu două rugăciuni, una cu caracter interreligios și una creștină în care se invocă salvagardarea creației lui Dumnezeu.

Însă titlul enciclicei este preluată din invocația sfântului Francisc de Assisi „Lăudat să fii, Domnul meu” care, în Cântarea creaturilor, face trimitere a ne aminti că planeta noastră Pământ, casa noastră comună, „este o soră cu care împărțim existența și ca o mamă frumoasă care ne primește în brațele ei”. Noi înșine suntem pământ (cf Gn2,7). Chiar trupul nostru este alcătuit din elementele planetei, aerul este cel care ne face să respirăm și apa ei ne ține în viață și ne reface.”

Parcurgând cele șase capitole ale enciclicei, suveranul pontif subliniază că pământul nostru, maltrat și jefuit, necesită „o convertire ecologică”, o „schimbare de curs” astfel încât omul să își asume responsabilitatea unui angajament în care să aibă grijă de „casa”, dar în același timp să contribuie la eradicarea mizeriei precum și accesul pentru toți la resursele planetei.

În linii tematice, textul documentului, are perspective diferite, dar care îi conferă în ansamblu un pronunțat caracter unitar, iar printre concluziile dispuse se evidențiază: relația dintre cei săraci și fragilitatea planetei, îndemnul de a căuta noi modalități de înțelegere a economiei și progresului, valoarea proprie a fiecărei ființe umane, simțul uman al ecologiei, cultura deșeurilor și propunerea unui nou stil de viață.

Mai precizăm că documentul papal după cântarea „Lăudat să fii” prezintă instrumentul pe care biserica l-a recomandat dintotdeauna pentru orientarea vieții în lumina relației cu Dumnezeu, față de ceilalți și față de sine, cât și relația cu toate fapăturile și natura.

Încă de la începutul enciclicei, suveranul pontif pune în lumină un aspect deosebit de important și anume cel al respingerii culturii deșeurilor și necesitatea protejării dreptului la apă, în acest fel un semnal de alarmă asupra gravelor consecințe ale poluării și a unei culturi „a rebuturilor” care transformă în acest fel „casa noastră comună” într-un imens depozit de gunoi, de asemenea adoptarea unor noi modele de producție bazate pe reutilizarea, reciclarea și folosirea limitată a resurselor neregenerabile.

Tot aici se explică că schimbările climatice sunt de fapt o problemă globală cu grave implicații de mediu, sociale, economice și politice, constituind una dintre provocările actuale pentru omenire. Dar de exemplu clima este un bun comun, un bun a tuturor oamenilor, dar din păcate „alterarea radicală a acesteia” și se răsfrânge asupra celor săraci.

Prezintă ca având prioritate protejarea biodiversității, omul fiind principală cauză pentru care în fiecare an „mii de plante și animale dispar, pe care copii noștri nu vor putea să le vadă” și nu avem dreptul „să facem asta”, scoțând astfel în evidență existența unei „datorii ecologice”.

Apoi în enciclică se insistă pentru crearea unui sistem normativ pentru protejarea ecosistemelor naturale, din acest punct de vedere considerându-se că deteriorarea mediului și a societății îi afectează în mod special pe cei mai vulnerabili, considerați „daune colaterale”, subliniind că abordarea ecologică pentru a fi autentică, trebuie să fie socială, adică a cel al consumismului „extrem și selectiv” din partea unei părți a populației lumii.

Enciclica „Laudatio si” scoate în evidență mai mult ca nici odată „responsabilitatea extraordinară” a ființei umane față de Creație, subliniind că „mediul este un dar colectiv, o moștenire a întregii umanități de administrat și nu distrus, că însăși existența umană se bazează pe trei relații deosebit de importante și anume: relația cu Dumnezeu, relația cu aproapele și cea cu Pământul”.

Bibliografie selectivă

1. A 5 anni dalla publication dell enciclica „Laudatio si”, de Mario Pezonni (Cremona)
2. http://www.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_enciclica-laudato-si.

ABSOLUTISMUL ȘI DINASTIILE EUROPENE ÎNTRE SECOLELE XVI-XVIII (partea I)

Prof. Galdău Cosmin, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

“Singura cale de a întemeia o putere comună care să fie în stare să-i apere pe oameni de invazia străinilor și de răul pe care și-l pot face unii altora....este de a încredința toată puterea și forța unui singur om, sau unei adunări de oameni, care și-ar putea reduce voințele, prin majoritatea voturilor, la una singură....”. (Thomas Hobbes, “Leviathan”)

În articolul de față vom încerca să aducem în atenție unele aspecte importante ale monarhiei absolutiste, de pildă, precedentul cu privire la originea acestei forme de guvernare, care a fost cadrul favorabil afirmării acestei forme de guvernământ, ce anume a influențat politica absolutistă, care erau atribuțiile unui monarh absolut și care era de fapt rolul său în stat, care au fost modelele de monarhi absoluți și nu în ultimul rând, care este starea actuală a monarhiei absolute în Europa contemporană și în lumea secolului XXI.

Impedimentul care intervine în actul predării-învățării acestui subiect de istorie modernă, este înțelegerea termenului de *absolutism* și corelația lui cu alți termeni precum *monarhie absolutistă*, *suveran*, *țar*, *monarhia de drept divin*, *mercantilism*, *centralizare politică*, *autoritate deplină*. Cu alte cuvinte, demersul urmărit prin acest articol este de a lămuri care este raportul dintre absolutism și monarhia absolutistă și totodată ce presupune monarhia absolutistă în politica modernă europeană, cum este ea percepută de către monarhii absoluți de pe țărmul Oceanului Atlantic și până la poalele Munților Ural.

Primul aspect la care ne vom referi este cel care se preocupă de apariția și de definirea termenului de absolutism. Monarhia absolută își are rădăcinile adânc înfipte în Orientul Antic, afirmându-se cu precădere în primele orașe-stat ale Mesopotamiei, acolo unde regele avea puterea deplină, asemenea unui zeu. Absolutismul se poate defini ca o formă guvernare în care monarhul (*împăratul*, *țarul*, *sultanul*, *regele*, *domnitorul*) dispune integral de puterea supremă în stat, poporul fiind total lipsit de drepturi (*monarhie nelimitată*). Un monarh absolut este un autocrat.

Autocrația este un concept politic care provine din limba greacă: *autos* („auto”) și *kratos* („guvern” sau „putere”) reprezintă sistemul de guvernare a cărui autoritate revine unei singure persoane fără a avea limite: *autocratul*.

Termenul de *absolutism* a apărut în perioada de sfârșit al secolului al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea, în momentul în care fenomenul respectiv dispărea odată cu Revoluția franceză. Cuvântul dorea să sublinieze aspectele negative ale puterii monarhice nelimitate. Mai dificilă este identificarea originilor regimurilor absolutiste, ale căror anticipări ar trebui depistate în secolul al XIII-lea și al XV-lea. Perioada definitorie a absolutismului trebuie plasată între secolul al XVI-lea și al XVIII-lea, o dată cu dezvoltarea marilor monarhii naționale din Europa (cu toate că existau uneori diferențe importante între absolutismul francez, englez și german).

Absolutismul monarhic se poate fi considerat etapa finală a unui proces istoric, social, economic în marea evoluție a statelor europene precum Franța, Anglia, Spania, Rusia, Germania, începută odată cu centralizarea lor politică între secolele XVI-XVII. Astfel, monarhia absolutistă se regăsea de la Oceanul Atlantic prin regatele Franței, Angliei sau Spaniei și până la Munții Ural prin Imperiul Habsburgic, Otoman sau Imperiul Țarist, între acestea iscându-se de-a lungul timpului numeroase conflicte, cu alte cuvinte monarhia era forma de guvernământ predominantă în Europa.

Absolutismul a apărut ca răspuns la o criză intelectuală și morală a secolelor precedente, înflorirea intelectuală din perioada Renașterii, afirmarea Reformei Protestante, precum și cea a Revoluției Științifice au contribuit la modificarea concepția lumii medievale, provocând crize de legitimare a autorității, de instabilitatea politică favorizând războaielor civile și religioase. A devenit drept reacție, afirmând necesitatea unei autorități suverane centralizate de origine divină, de aceea *monarhul se considera de drept divin, reprezentantul lui Dumnezeu pe pământ*.

Absolutismul creează un aparat de stat, vizibil și relativ independent în raport cu relațiile cu clasa nobililor, ocrotește și consolidează în același interesele generale ale acestei clase. Se dezvoltă în perioada de destrămare a stărilor medievale și de transformare a stărilor orășenești mijlocii în clasa burgheziei moderne.

Astfel spus, monarhia și politica absolutistă au fost influențate de o serie de factori favorizanți precum declinul nobilimii, ca o urmare a încheierii războaielor civile și religioase, afirmarea economică a burgheziei și a orășenimii, Reforma religioasă, definitivarea procesului de consolidare și centralizare politică a statelor europene, afirmarea și consolidarea autorității monarhiei.

Fiind un șef de stat, monarhul absolut se bucura de o creștere exponențială a puterii, care era justificată de o doctrină oficială, conform cardinalului Mercurio Gatinara din Spania, a lui Jean Bodin sau Jacques Benigne Bossuet din Franța. Această doctrină oficială susține originea divină a monarhiei, care se implică în întreaga activitate a statului precum afirmă Bossuet în lucrarea *Despre bazele monarhiei absolute de drept divin*:

“Dumnezeu i-a investit pe regi ca miniștri ai săi și domnește prin ei asupra popoarelor. Am văzut că întreaga putere vine de la Dumnezeu pentru a înfăptui binele....el este delegatul lui Dumnezeu pentru a pedepsi faptele rele făptuite... .. Prinții acționează deci ca miniștrii lui Dumnezeu și ca locțiitori ai săi pe pământ. Căci prin ei, Dumnezeu își exercită puterea asupra împărăției sale.....”.

Monarhul în persoana regelui are autoritatea deplină în stat și se situează deasupra tuturor legilor, persoana sa fiind sacră. Biserica devine și ea supusă intereselor statului. Voința monarhului este lege în cadrul statului. Astfel, statul și monarhul devin una și aceeași persoană, ca un tot unitar. Mai mult, monarhul se bucură de foarte multe atribuții: este *conducătorul statului, al administrației, comandantul suprem al armatei, avea drept de batere a monedei, inițiază legile, declară război sau încheie tratate de pace cu alte țări, numește miniștrii, funcționarii publici, juriștii sau consilierii, este capul Bisericii, controlează poliția și justiția, convoacă sau dizolvă Parlamentul sau Consiliile*.

Regele este însoțit de un cult personal căruia îi va corespunde reședința somptuoasă (*Versailles în Franța, Escorial în Spania, Sankt Petersburg în Rusia*). El devine arbitru al disputelor dintre nobilime și burghezie și va susține politica economică a mercantilismului care va aduce o creștere economică puternică și venituri substanțiale statului monarhic.

Cele mai importante instituții ale statului erau direct subordonate statului, fiind controlate nemijlocit de către monarh, *Cancelaria, Consiliul regal, Adunarea Stărilor (Adunarea Stărilor Generale în Franța, Parlamentul în Anglia, Cortesuri în Spania, Zemski Sobor în Rusia, Dieta în Germania, Ungaria sau Polonia), corpul de funcționari, Consiliul de Justiție*.

Sucesiunea la tron într-o monarhie absolutistă avea la bază principiul eredității: *“Regele a murit! Trăiască regele!*, astfel că la moartea unui monarh, succesorul trebuia să fie un reprezentant masculin din familia monarhului. Afirmarea absolutismului în Europa a indus crearea unor adevărate dinastii de monarhi absoluți care s-au afirmat constant în decursul a câtorva secole în istoria europeană. Absolutismul apare în cele mai multe țări europene între secolele al XV-lea și al XVI-lea, ajungând să cunoască formele sale clasice în timpul lui *Carol Quintul (1519-1556) din Dinastia Habsburg, a dinastiei lui Soliman Magnificul (1520-1566), a Elisabetei I Tudor (1558 - 1603) din Dinastia Tudorilor, a lui Ludovic al XIV-lea (1643 - 1715) din Dinastia Bourbon, sau a lui Petru I cel Mare (1682-1725) din Dinastia Romanov*.

1.DINASTIA HABSBURGILOR.

Habsburgii reprezintă, cu siguranță, una dintre cele mai cunoscute și de seamă dinastii regale europene occidentale, reprezentanții ei ocupând tronul Sfântului Imperiu Romano-German din 1438 până în 1740, având două ramuri, una germană și una spaniolă. De asemenea, dinastia de Habsburg este cea care a dat regi pentru țări precum Anglia, Portugalia sau Spania.

Cel mai de seamă reprezentant din dinastia Habsburg a fost **Carol Quintul** sau Carol al V-lea, rege al Spaniei între 1516-1556 ca și *Carlos I* și împărat al Sfântului Imperiu Romano-German între 1519-1556, *monarhul absolut model al secolului al XVI-lea*. Acest monarh a fost animat pe tot

parcusul domniei sale de ideea unui *imperiu universal de religie catolică*, de aceea se proclamă „*apărător al creștinătății*” și totodată a fost un adept al *catolicismului intransigent și dur*.

Domnia sa a fost presărată cu multe momente tumultuoase, de la revoltele nobilimii germane, spaniole și franceze condusă de regele Francisc I, lupta din Europa Centrală și din nordul Africii cu Imperiul Otoman soldată cu respingerea asediului Vienei de către otomani din 1529, războiul țărănesc din Germania din 1524-1525, luptele pentru tronul Italiei soldate cu masacrarea populației Romei până la luptele aprige duse cu principii germani care au trecut la protestantism, încheiate cu *pacea de la Augsburg* din 1555 prin care este nevoit să recunoască libertatea de cult pentru supușii principilor protestanți, catolic înfocat va susține și Contrareforma.

Ca rege al Spaniei, sub titulatura de Carlos I se definitivează întregul proces de centralizare statală, în 1521 desființează autonomiile urbane (*comunidades*) și se va declanșa lupta cu nobilimea și Cortes-urile (Parlamenturile) care se opuneau votării impozitului de război. Întreaga sa guvernare în regatul spaniol s-a realizat prin *Consiliul de Război* (1522), *Consiliul de Stat* (1526) și prin *consiliile administrative din provincii*.

Prin politica pe care a dus-o, Carol al V-lea a pus bazele unui vast imperiu, care cuprindea *Sfântul Imperiu Romano-German, Țările de Jos, Napoli, Sicilia, Sardinia, Milano, Aragon, Castilia, posesiunile spaniole din America de Sud și Centrală și posesiunile din Europa Centrală (Burgundia, Silezia, Boemia, Moravia, Ungaria, Croația, Tirol, Carinthia, Stiria)*. La abdicarea sa, în 1556 la Bruxelles, își împarte posesiunile între fiul său, Filip, care va primi Spania, Țările de Jos, posesiunile italiene, posesiunile din America Centrală și de Sud și fratele său, Ferdinand de Habsburg, care preia Germania și posesiunile din Europa Centrală.

Un alt reprezentant de seamă al dinastiei Habsburgilor, a fost **Filip al II-lea de Habsburg** (1556-1598), fiul lui Carol al V-lea, care s-a dovedit un urmaș demn al tatălui său, ducând monarhia absolută la apogeul său. În timpul său, Cortesurilor s-au redus ca număr, iar majoritatea din provincii își pierd privilegiile și libertățile lor. El se afirma de cele mai multe ori ca un monarh bigot, inflexibil, intransigent în fața Reformei religioase, fiind un aprig susținător al Contrareformei și al religiei catolice. Consolidează puterea centrală și a Inchiziției și începe persecutarea locuitorilor, *moriscos*. Se va angaja într-un *conflict cu Franța*, care se va încheia cu *pacea de la Château-Cambresis* din 1559, în același timp va *opri expansiunea otomană în bazinul Mării Mediterane prin victoria importantă de la Lepanto* din 1571.

Își va lărgi hotarele statului și în Peninsula Iberică, supune Portugalia, apoi supune Italia și coloniile spaniole din America Centrală și de Sud, dar în campania de supunere a Angliei este înfrânt, atunci când este înfrântă și *Incivibila Armadă* în 1588 de către flota engleză condusă de regina Elisabeta I Tudor. De asemenea, suferă o mare înfrângere survenită în urma revoluției de eliberare a Țărilor de Jos de sub supremația Spaniei.

2.DINASTIA OTOMANĂ.

Una dintre cele mai impresionante dinastii europene din răsăritul Europei, a fost *dinastia otomană*. Dar perioada cea mai înfloritoare din această dinastie va rămâne în istorie, ca domnia sultanului *Soliman Magnificul, Legiuitorul, cel Strălucit sau Soliman I* (1520-1566). De-a lungul existenței sale seculare, Imperiul Otoman s-a bucurat de sultani excepționali, precum Osman I Gazi, Baiazid I Fulgerul (*Ildârâm*), Mahomed al II-lea Cuceritorul (*Fatih*), Selim I Necrușătorul (*Yavuz*), dar nici unul nu a adus măreția Imperiului precum a făcut-o Suleyman.

Sultanul **Soliman Magnificul**, fiul lui Selim I, s-a remarcat prin domnia sa de 46 de ani în care Imperiul Otoman a atins apogeul și maxima sa întindere teritorială cu provincii stăpânite în Europa, Asia și în nordul Africii. El coordona politica și economia Imperiului, dar era și comandantul armatei. Cucerește pe rând Belgradul (august 1521), considerat „*cheia apărării Ungariei la granița sudică*”, punct strategic în Balcani, Rodosul-“*cheia ppătrunderii în Mediterana de Est*”(ianuarie 1522), iar după victoria de la Mohács (din 29 august 1526), reușește să pună stăpânire pe o mare parte din teritoriul Regatului Ungariei. În lupta sa pentru cucerirea unor noi teritorii, a ocupat zone întinse din Persia și Africa de Nord (Algeria), dominând cu autoritate în Orientul Mijlociu. Flota sa controla traficul maritim din Marea Mediterană, Marea Roșie și Golful Persic.

În 1530, a încheiat o alianță cu regele Franței, Francisc I împotriva lui Carol Quintul, prilej cu care Francisc I a găsit pretextul să încheie această alianță cu scopul protejării creștinilor din provinciile otomane prin *capitulațiile Imperiului Otoman*.

În plan administrativ, Suleyman a dat o serie de legi importante pentru Imperiul, fapt pentru care a fost supranumit *Legiuitorul (Kanuni)*. Legea superioară a imperiului a fost *shari'ah* sau *Legea Sacră*, care este la fel cu legea divină a Islamului. O altă lege a Imperiului Otoman a fost *Kanuns*, această lege acoperă domenii cum ar fi dreptul penal, proprietatea funciară și impozitele (au fost percepute taxe pe bunuri și diverse taxe pe producție, inclusiv animale, minele, profiturile comerciale și taxe de import-export). Când *Legile Kanuns* au atins forma lor finală, codul de legi a devenit cunoscut cu denumirea *Kanun-i Osmani*, sau "legile otomane", care a rămas în vigoare vreme de trei sute de ani.

Învățământul a fost și el reformat în timpul lui Soliman, școlile atașate la moschei și finanțate de fundații religioase au oferit o educație în mare parte gratuită pentru tinerii musulmani, unde la paisprezece ani, copiii învățau să citească și să scrie, precum și principiile Islamului, iar cei doreau continuarea educației puteau urma cursurile la unul dintre cele opt *medrese (seminarii otomane)*, ale căror studii au inclus gramatica, metafizica, filosofia, astronomia și astrologia. Imperiul Otoman a intrat în *epoca de aur a dezvoltării sale culturale* sub cârma lui Soliman, el a creat sute de *societăți imperiale artistice (Hiref Ehl-i, "Comunitatea de Talente")* administrate din sediul imperial, *Palatul Topkapî (Palatul Sultanilor)*.

De asemenea, a devenit renumit pentru sponsorizarea construcțiilor monumentale arhitecturale, precum poduri, palate, moschei (*Moscheea Suleymaniye și Moscheea Selimiye*) realizate de arhitectul Mimar Sinan și pentru realizarea lucrărilor de restaurare a *Cupolei Stâncii din Ierusalim* sau a *Kaabei din Mecca*.

3.DINASTIA BOURBONILOR.

Dinastia Bourbon sau casa de Bourbon a fost o importantă casă regală europeană și actuala casă regală în Spania și în Ducatul Luxemburg. Primii regi Bourbon au condus Navara și Franța în secolul al XVI-lea. În Franța, se edifică monarhia absolutistă clasică, „*Un rege, o credință, o lege*”, prin întărirea domeniului regal, impunerea unui sistem modern de impozite și de administrație. La sfârșitul secolului dinastia Valois se stinge odată cu războaiele religioase dintre catolici și protestanți și se afirmă Casa de Bourbon. Cei mai de seamă reprezentanți ai dinastiei au fost *Henric al IV-lea (1589-1610)*, *Ludovic al XIII-lea (1610-1643)*, *Ludovic al XIV-lea, regele Soare (1643-1715)*.

Henric al IV-lea (1589-1610) este primul reprezentant al dinastiei Bourbon, care se remarcă încă de la început ca un lider al hughenotilor. Cea mai mare parte a domniei sale a fost marcată de războaiele civile dintre catolici și protestanți (*hughenoti*) culminând cu „*masacrul din noaptea Sfântului Bartolomeu*”, eveniment petrecut în noaptea dinspre 23 spre 24 august 1572, ce a dus la un genocid de proporții în rândul protestanților din Franța. Au fost atacați și masacrați aproape 30.000 de hughenoti, fiind considerat „*cel mai mare masacru religios al secolului*”.

Pentru a readuce pacea în țară, în 1593 se convertește la catolicism și pune capăt războaielor religioase dintre hughenoti și catolici, iar în 1594 va fi încoronat la catedrala din Châtres. Va emite *Edictul de la Nantes* din 1598, prin care recunoaște libertatea religioasă hughenotilor și mai mult decât atât le oferă drepturi militare și politice. Henric al IV-lea încheie pentru moment confruntările cu Spania și se va alătura Angliei, Suediei, Olandei și Veneției în lupta lor împotriva Imperiului Habsburgic.

Ludovic al XIII-lea (1610-1643) este ajutat la conducere de către ministrul său, cardinalul Richelieu, urmărește să instituie în Franța o monarhie absolută puternică. Controlează din plin Consiliul Regal și întărește puterea centrală, iar prin participarea la războiul de 30 de ani, urmărind slăbirea puterii Habsburgilor, Franța devine cel mai puternic stat din Europa odată cu *Pacea de la Westfalia (1648)* și prin *tratatul din Pirinei (1659)*.

Ludovic al XIV-lea (1643-1715) fiul lui Ludovic al XIII-lea, supranumit „*Regele Soare*” (*Roy du Soleil*) a fost considerat prototipul monarhului absolut din Europa secolului al XVII-lea. Fiind adeptul unui control exagerat asupra statului, el reușește să înăbușească acțiunile de protest

ale nobilimii (*Fronde*). Prin politica sa a urmărit să mărească teritoriul Franței, astfel că în timpul său absolutismul din Franța atinge apogeul, dând naștere unei perioade de prosperitate economică, politică și culturală. Se credea “*rege de drept divin*” precum se presupune că rostea prin cuvintele “*Statul sunt eu*”.

Ajutat la conducere de către ministrul Colbert, Ludovic al XIV-lea realizează o serie de reforme ce vor face din Franța una dintre cele mai bogate țări ale lumii. A creat un sistem de impozite, a dezvoltat industria prin crearea de manufacturi, a dezvoltat comerțul, căile de comunicații, a întemeiat companiile comerciale (*Compania Indiilor de Vest, Compania Levantină*) precum a construit la Versailles o serie de palate și castele.

În 1685, a revocat Edictul de la Nantes prin începe să îi persecute pe hughenoti, aceștia fugind din Franța aduc o mare pagubă Franței, ceea ce a dus la slăbirea economiei. Persecuțiile alimentate de lipsurile economice a dus la răscoalele țărănești din 1702-1705 (*Răscoala cămășarilor*).

Pe plan extern, Ludovic al XIV-lea a purtat o serie de războaie cu Spania, Olanda, Imperiul Habsburgic și Anglia între 1667-1714 pentru stabilirea “*frontierelor naturale*” ale Franței (fluviul Rin, Munții Alpi și Pirinei). Pacea de la Paris (1703) obliga Franța să cedeze Angliei posesiunile din America de Nord, Canada, Louisiana și teritoriile din India. Prin tratatele de pace de la *Utrecht* (1713) și *Rasdat* (1714), nepotul său Filip de Anjou este numit rege al Spaniei, dar prea târziu deoarece Franța pierde supremația pe continent precum și teritoriile din America de Nord.

Ludovic al XIV-lea rămâne în istorie ca patron al unui ritual ceremonial de curte, imitat apoi în Europa:

“....Regele se scoală la ora pe care a hotărât-o seara.....și totuși, dacă nu se scoală la ora pe care a indicat-o, primul valet de camera îl va deștepta....Regele stă încă în pat, când primul valet ține în mână un flacon cu alcool pe care îl varsă pe mâinile Maiestății Sale, sub care ține o farfurioară de argint aurit...Marele șambelan prezintă Maiestății Sale vasul cu apă sfințită, asupra căruia Regele face semnul crucii.....”.

Ludovic al XV-lea (1715-1774) nu s-a ridicat la înălțimea predecesorului său, fiind un monarh leneș, dornic de petreceri și lux. A purtat Franța în trei războaie pe care le-a pierdut și a adus absolutismul într-o perioadă de criză care va duce la prăbușirea monarhiei.

Ludovic al XVI-lea (1774-1792), a fost ultimul reprezentant al dinastiei Bourbon, cunoscut pentru rolul său în Revoluția Franceză după convocarea Adunării Stărilor Generale din 5 mai 1789 prin care a încercat o reformare a finanțelor statului ce a dus la declanșarea Revoluției Franceze. La 21 septembrie 1792, monarhia a fost abolită, deși acceptase să devină un monarh constituțional. Găsit vinovat de uneltire împotriva revoluției, întemnițat, condamnat la moarte va fi ghilotinat la 21 ianuarie 1793, la Paris, în Piața Revoluției.

Monarhiștii nu renunța și îl numesc rege pe fiul său aflat în închisoare, Ludovic al XVII-lea, dar care însă moare în 1795 fără să mai apuce să domnească. Destinul monarhiei va avea să fie salvat de către unchiul său aflat în exil, care va profita de înlăturarea lui Napoleon I din 1814 și va deveni regele Ludovic al XVIII-lea (1815-1824).

Bibliografie:

- Magda Stan, Manual de istorie pentru clasa a VI-a, București, EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, 2018, p.48-55.
- Nicoleta Dumitrescu, Mihai Manea, Ovidiu Cătălin Bojică, Manual de istorie pentru clasa a IX-a, București, EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, 2019, p.132-137.
- Irina-Denisa Huple-Moldovan, Ghid pentru titularizare. Istorie universală, Oradea, Editura CREATIO, 2021, p.171-176.